

Bilişim Zirvesi'22

BİLİŞİM ZİRVESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

ANA SPONSOR
SAP

DÜNYA'YI TEKNOLOJİ KURTARACAK
" l o t u s "

Bilişim Zirvesi'22 Sonuç Bildirgesi içeriği BThaber Gazetesi tarafından hazırlanmıştır.

#lotus

www.BilisimZirvesi.com.tr

BİLİŞİM ZİRVESİ

Hayatın tüm alanlarında sürdürülebilirlik!

Türkiye'nin en köklü ve en büyük bilişim etkinliği Bilişim Zirvesi, bu yıl da Türkiye bilişim ekosisteminin buluşma noktası oldu. Bireylerin, şirketlerin ve ülkelerin olmazsa olmazı haline gelen teknoloji ve bilişimin yol haritasının belirlenmesi, geliştirilmesi için her yıl düzenlenen Bilişim Zirvesi'nin 22.si, "Dünyayı Teknoloji Kurtaracak" temasıyla 24 Kasım Perşembe günü Fişekhane'de yapıldı. Teknoloji uğruna

kırdığımız doğanın ancak teknoloji ile temizlenebileceği, doğru ve akıllı kullanımla pek çok sorunun teknoloji tarafından çözüleceğinin altının çizildiği zirve, bu sene fiziksel ortamda konuklarını ağırladı.

İş dünyamızın sürdürülebilirlik çalışmalarına da ışık tutan etkinlik, SAP Türkiye ana sponsorluğunda ve GlassHouse, Knowledge Club, Param, Roksit, Schneider Elektrik ve

Turkcell Dijital İş Servisleri premium sponsorluğunda gerçekleştirildi. Etkinlik kapsamında, gelecek yıl yapılacak olan zirvenin tarihi ve ana teması da açıklandı. Cumhuriyetimizin 100. yılında, 23 Kasım 2023'te gerçekleşecek '23. Bilişim Zirvesi', 1923'ten 2023'e 23 parantezinde 'Enigma' temasında gerçekleştirilecek.

Bilişim Zirvesi 2023'ün tarihi: 23 Kasım 2023

Bilişim Zirvesi '22'nin açılış konuşmasını yapan BTHABER Şirketler Grubu Başkanı Murat Göçe, "Hava kirliliği, suya erişim, küresel ısınma göz önünde bulundurulduğunda dünya çok kötü bir yere gidiyor" tespitini paylaşarak sözlerine başladı. Buna göre, Antroposen Çağı adı verilen bu dönem kapsamında elektriğin icadı, makinelerin kullanımını artışı insanlığının kendi tedbirleriyle bu gidişatı durdurmasının imkansız olmasına yol açtı. "Bu gidişatı uzatabiliriz; ama durduramayız" diyen Murat Göçe'ye tek bir ihtimalimiz kaldı. O da teknolojinin bize yardım etmesi. "Deniz suyunu içme suyuna çevirecek, az suyla tarımcılık yapılabilecek teknoloji, hava kirliliğini temizleyebilecek teknolojiler gibi teknolojilerle dünyadaki kötü gidişatı durdurabileceğimize inanıyoruz" örneklerini paylaşan Murat Göçe'ye göre, tek çaremizin teknoloji ve teknolojinin gelişmesi olduğu düşüncesiyle zirvenin de mottosu seçildi.

Bu noktada Göçe'nin verdiği bilgiye göre lotus, çok özel bir çiçek. Birçok felsefede ve eski bilimlerde kullanımı mevcut. Lotus; bataklıkta yetişen; fakat tertemiz olan bir çiçek. Bataklıkta yetişmesine rağmen etrafını da temizliyor. "Biz de teknoloji belki hayatımızda bir kirlilik yaratıyor; ama teknoloji düzgün şekilde ideallerine göre geliştirilirse hem karbon izini azaltacak, hem de bırakın kirliletmeyi, dünyayı temizlemeye yardımcı olacak diye düşünüyoruz" saptamasını yapan Murat Göçe, açılış konuşmasına şöyle devam etti:

BİLİŞİM ZİRVESİ

Sürdürülebilirliğin daha başındayız

“Bu etkinliğe gelmeden sizlerin de katılımıyla bir araştırma gerçekleştirdik ve bu araştırmanın bazı verilerine yer vermek istiyorum. Araştırmaya katılan kişilerin yüzde 79’u sürdürülebilirlikte en büyük etkenin teknoloji olduğunu söylemiş. Çoğunluk, teknolojinin doğru kullanımı en hızlı teknoloji denge ve karbon emisyonuna etki edeceğini söylemiş. Fakat sürdürülebilirliğin Türkiye ve dünyadaki yerinin nerede olduğu sorulduğunda çoğunluğun ortak görüşü daha başında olduğumuzu söylemiş. Dünya bunun farkındalığına yeni vardı, sürdürülebilir teknolojileri yeni gerçekleştirmeye başladı. Sürdürülebilirliği artırmak adına nereye yatırım yapılması gerektiği sorulduğunda da yüzde 70 gibi bir oranla yapay zeka seçilmiş. Herkesin umudu yapay zekanın çok iyi bir şekilde geliştirilip dünyanın sürdürülebilirliğine katkı sağlaması yönünde. Türkiye’nin bu sürdürülebilirliği katkısı sorulduğunda yine yüzde 76 oranında yapay zeka seçilmiş durumda. Bu doğrultuda Türkiye’nin de yatırımlarını bu yönde yapması bekleniyor.

Önümüzdeki 5 yıl içerisinde en önemli konunun dijitalleşme olacağını söyleyen insanların da sayısı oldukça fazla. Önümüzdeki en büyük engel de insan kaynağı bulmanın ve elde tutma zorluğu olarak belirtilmiş durumda. Biz her sene mümkün olduğunca tarihi etkisi olan yerleri seçme gayretinde oluyoruz. Fişekhane’ye bu yöndeki katkılarından ötürü çok teşekkür ediyoruz. 23. Bilişim Zirvesi’nin özelliklerinden bir diğeri de Cumhuriyet’imizin 100. yılı olacak olması. Biz de etkinliği 23 Kasım 2023’te yapacağız.”

Dünyamızın geleceği için doğa dostu çözümler geliştirmeye öncelik vermeliyiz

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Dr. Ömer Fatih Sayan, 'Dünyayı Teknoloji Kurtaracak' temasıyla 24 Kasım tarihinde İstanbul'da düzenlenen Bilişim Zirvesi etkinliğine katıldı.

Kamu ve özel sektörün önemli isimlerinin ve akademisyenlerin de katıldığı bu yıl 22.'si düzenlenen Bilişim Zirvesi'nde konuşan Dr. Ömer Fatih Sayan, bilişim ve teknoloji üzerine önemli açıklamalarda bulundu. Dijital gelişmelere ayak uydurmanın ve iş süreçlerine teknolojik gelişmeleri entegre etmenin, küresel rekabette yer alabilmenin en önemli şartı olduğunu vurgulayan, iletişimin gelecekteki dönüşümüne dikkat çeken Sayan, şunları kaydetti: "Bugün dünyada 5 milyarı aşkın insan internet kullanıyor ve dünya genelinde 13 milyarı aşkın internete bağlı cihaz olduğu tahmin ediliyor. 2025 yılında dünya genelinde yüz milyardan fazla farklı iletişimin olacağı ve bunların sadece yüzde 10'unun kişiler arasında olacağı tahmin ediliyor. Önümüzdeki 10-15 yıllık süreçte bir ağa bağlı cihaz sayısının trilyon mertebesine ulaşması bekleniyor. Teknoloji geleceğimizi yapılandırmak için de var."

Hizmet ve yazılım alt sektörlerinde yerli üretim payı yüzde 75'lere ulaştı

Artan veri trafiğiyle oluşan yüksek kapasite ve hız ihtiyacının yeni nesil haberleşme şebekeleri ve fiber altyapıları zorunlu hale getirdiğini ifade eden Sayan, "Bakanlık ve BTK olarak bizler paydaşlarımızla birlikte ülkemizin dijital yollarını inşa ediyor, çeşitlendiriyor, daha da yetenekli hale getiriyoruz ve yeni nesil teknolojiler ile özellikle fiber yatırımlara öncelik veriyoruz" şeklinde konuştu. Sayan, Bakanlık olarak 5G ve ötesi teknolojiler konusunda çalışmalar yaptıklarını dile getirerek "Ülkelerin ancak üretimle güçlenebildiği, başkaları tarafından üretilen ürünleri kullanarak uzun vadede dünyada söz sahibi olunamayacağı bilinciyle ülkemizin özellikle haberleşme, savunma gibi yüksek teknolojiye dayalı sektörlerde yerli ve milli imkanlarla üretim çalışmalarına hız kesmeden devam ediyoruz" sözleriyle üretimde yerli ve millileşmenin önemini

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı
Dr. Ömer Fatih Sayan

vurguladı. Sayan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çizdiği yerli ve milli üretim hedefi doğrultusunda bilgi teknolojileri sektörünün hizmet ve yazılım alt sektörlerinde yerli üretim payının yüzde 75'lere ulaştığını da ifade etti.

Daha yaşanabilir bir dünya için teknolojinin sunduğu imkanlardan faydalanılmalı

Dr. Ömer Fatih Sayan, Bakanlık ve BTK bünyesinde kurulan BTK Akademi ile çocuklara ve gençlere bilişim alanında ücretsiz eğitim verdiklerini açıklarken bu kapsamda eğitim portallarının 1 milyonu geçen kayıtlı kullanıcısı olduğunu dile getirdi. Teknolojik gelişmelerle birlikte siber güvenlik risklerinin de arttığına değinen Sayan, "Siber güvenlik, milli güvenliğin bir parçası ve ülkelerin refahını

doğrudan etkileyen bir faktör haline geldi" değerlendirmesinde bulunarak günümüzde siber güvenliğin öneminin geldiği noktayı vurguladı. Bu kapsamda Bakanlık ve BTK'nın yaptığı çalışmalardan söz eden Sayan, "Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) bünyesinde ülke çapında 2100'ü aşkın SOME'lerimiz, ve 6500'e varan siber güvenlik uzmanlarımızla 7/24 yürütülen etkin çalışmalarla siber vatanımızı koruyoruz" dedi. Teknolojide sürdürülebilirlik ve doğa dostu çözümlerin dünya için öneminden de söz eden Sayan, "Gelecek nesillerimiz ve dünyamızın geleceği için doğa dostu çözümler geliştirmeye öncelik verirken, dünyamızı korumak ve daha yaşanabilir hale getirmek için de teknolojinin sunduğu imkanlardan faydalanmak durumundayız" şeklinde konuştu.

İnsan sermayesinin geliştirilmesi gerekiyor

T.C. Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurul Üyesi Dr. Hakan Yurdakul, “Üretime yatırımın artması gerekiyor” açıklamasını yaptı.

‘Döngüsel Ekonomi’ hakkında bilgi veren Dr. Hakan Yurdakul, “Ben rolüm gereği; toplumsal, çevresel ve ekonomi ile ilgili üçlü bacağı, ekonomisinden bahsedeceğim. Neden ve nasıl böyle oluyor ya da tüketim bazlı bir ekonomiden üretim bazlı bir ekonomiye nasıl, niye geçiyoruz, nasıl ve niye geçmeye çalışıyoruz? Bugün yapısal sınırlarımız nedir?” sorularını da gündeme taşıyarak konuşmasına başladı. Kamu sektörü dışında özel sektöre nasıl roller biçildiği konusunda da paylaşımda bulunan Yurdakul, şunları aktardı: “Türkiye içinde bulunduğu orta yüksek gelirli ülkeler gibi ağırlıklı olarak servis sektörleriyle gayri safi milli hasılasının çatısını oluşturuyor. İkinci önemli olan şey de; sanayi. İçinde üretim, imalat, enerji ve madencilik olduğundan bahsediyoruz. Türkiye’nin bu kıyaslanan orta ve yüksek gelirli ülkelere kıyasla imalatta ve sanayide daha hızlı büyüdüğünü, servislerde küçüldüğünü görüyoruz. Burada gayri safi sabit sermaye de mevcut. Makinelere ve fabrikalardan ibaret olan üretimi, hem mal hem servis üretimini mümkün kılan altyapı. Burada Türkiye, 2004-2009 arasında gayri safi sabit sermaye oluşumunu yüzde 9 artırılabilmiş. Net söylüyorum paramızın olmaması ya da paramızı doğru yerlere yatırmamız ciddi bir sorun olarak ortaya çıkıyor.”

Parayla girişimciliğin doğrudan bir ilişkisi yok
Yurdakul, “Bankaların Türk ekonomisindeki çok merkezi ve büyük rolü bizim temel sorunumuz” diyerek şu noktalara dikkat çekti: “Bunların alternatifi nedir? Fonlar, girişim sermayesi fonları, şirket birleşmeleri, şirket satın almaları. Girişimcilik üzerine de konuşmak istiyorum. Türkiye, girişimcilik açısından ilginç bir ülke. Yeni iş yoğunluğu diye bir kavram var. 15-64 yaş arası çalışma nüfusundaki insanlar yeni iş kuruyorlar. Yeni iş kurma becerisi, performansı parayla, zenginlikle ilgili; paranız varsa daha çok iş kurarsınız, paranız yoksa kuramazsınız şeklinde bir varsayım var. Bu varsayım doğru değil. OECD ülkelerinin bu korelasyona dayalı olduğunu görebiliyorsunuz. Girişimcilik bir ruh hali. Yani riski anlama, riski algılama, riski biçme ve bununla ilgili konum alma ile alakalı bir hal. Parayla girişimciliğin doğrudan bir ilişkisi yok. Ülkelerin iş kültürlerindeki muhafazakarlık arttıkça girişimcilik düşüyor. Ülkemizin ortalama iş kültürü; hızlı para kazanma, garantili para kazanma, çok da çalışmama şeklindeki temel özelliklerle böyle bir yere denk düşüyor. Mesele bunun dönüştürülmesi.”

T.C. Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurul Üyesi
Dr. Hakan Yurdakul

Kişiler üniversiteye gidince serbest meslek sahibi olmaktan vazgeçiyor
Şirket ölçeklerine bakıldığı zaman servis sektörlerinde de benzer bir durum olduğunu vurgulayan Yurdakul, “Türkiye’deki şirketler çok küçük. Çok küçük oldukları için de ölçek ekonomisinden fayda sağlayamıyorlar. Bunun cevabı da; birleşme satın almalarla bunları büyütmek. Türkiye’de OECD’ye baktığımız zaman kendi başına meslek sahibi olan, serbest meslek sahiplerinin toplam istihdama oranı oldukça yüksek. Bu iyi bir şey. İnsanların önemli bir kısmı kendi başına; bunun içinde berberler de, taksi şoförleri de, patronlar da var. OECD’de biz oldukça yükseğiz fakat tuhaf bir veri bulunuyor: Bu kişiler üniversiteye gidince serbest meslek sahibi olmaktan vazgeçiyor. Bizim ortalamamız çok düşüyor. Biz OECD ülkeleri içinde üniversiteye gidip kendi işini kurmak yerine beyaz yakalı ya da kamu çalışanı olma aşkı, en fazla artan ülkeyiz. Çok üzücü ve kötü bir şey bu” değerlendirmesini yaptı.

Bilişim sektörünün skorları çok parlak değil
Dr. Hakan Yurdakul, Türkiye’de milli hasılanın oluşumunda sanayinin payının arttığına altını çizerek şu noktaları kaydetti: “Sadece imalat sektörleri için değil, servis sektörleri için de bu iyi bir şey. Bu kapsamdaki artış; yapısal ama yavaş. Çok yavaşız, hızlanmak için ne yapmamız gerekiyor? Sermaye birikiminin, sermaye yatırımlarının cazibesinin artması

gerektiriyor. İnsanların ve şirketlerin dolara, altına, gayrimenkule, arsaya yatırım yapmamları gerekiyor. Üretime yatırım yapmaları gerekiyor. Bu herkesin birlikte ortak olarak gerçekleştireceği bir şey, sadece kamu sektörü veya özel sektörün tek başına yapabileceği bir şey değil. Hane halkı tasarruflarının değişmesi gerekiyor. Diğer tarafta ise çok önemli insan sermayesinin geliştirilmesi gerekiyor. Riskten korkan insan tipi yerine akıllı riski alabilen, riski aldığı için de gereğini yerine getiren yeni bir insan tipine, sürdürülebilir bir ekonomi için çok ihtiyaç duyuyoruz” “Yıllardır söylüyorum; bilişim sektörünün skorları çok parlak değil” ifadesini kullanan Yurdakul, “Çok parlak olmamız gerekiyor. Tahsil edilmiş vergi açısından OECD içinde en düşük vergi oranlarına sahibiz. Ve çok ileri düzeyde liberal bir pazar var. Bu pazara rağmen bunun avantajını yaşayamıyoruz. Bunu yaşayamadığımız için de bu niteliğin ve sürdürülebilirliğin devamında zorlanıyoruz. 2002-2021 arası nüfus artışımız; yüzde 30. Bizim rakibimiz olan ya da karşılaştığımız yüksek orta gelirli nüfus artışı yüzde 15. Onlardan iki kat daha fazla artmışız. Bunu biz sürdürülebilir bir hale getirmesek bu nüfus bize yük ve bela olacak. Eğer biz bunu sürdürülebilir hale getirirsek çok büyük bir avantaj sağlayacak. Son olarak dönüşümün hızını; özel sektörün uzun vadeli, paylaşımcı, hep bana değil, küreselleşen, başka ülkelere bakan yaklaşımıyla yakalayabiliriz” dedi.

Veri çoklu ve hızlı şekilde kullanılmalı

“Nesnelerin İnterneti-Blok Zinciri, Makine Öğrenmesi-Yapay Zekâ, Büyük Veri, Artırılmış Gerçeklik’ teknolojileri mevcut. Bu dört sürece ulaşmadan, ‘Dünyayı Teknoloji Kurtaracak’ mottosuna ulaşmamız mümkün değil” değerlendirmesinde bulunan SAP Türkiye Genel Müdürü Uğur Candan, “Bunlara ulaşabilecek şekilde çevrim içi dünyayı yakınınıza getirdik” dedi.

Küresel problemlerin çözümünde teknolojinin yerini anlatan Uğur Candan, problemlerle birlikte çözüm yollarını da paylaştı. Candan, “Bugün neredeyse nüfusumuzun yüzde 56’sı; aslan payını çoktan geçti, şehirlerde yaşıyor. 4.4 milyon insan şehirlerin trafiğinde, şehirlerin keşmekeşinde hayatını daha yaşanır kılmak için çaba harcıyor. Bunun sayısı ne yazık ki azalmayacak. 2045 yılına kadar dünyanın kentsel nüfusunun 1,5 katına çıkarak 6 milyara ulaşacağı tahmin edilmekte. 2050’lere geldiğimiz zaman her 10 kişiden 7’si şehirlerde yaşayacak. 2030’a kadar da artış hızı da yüzde 30’larda. İnanılmaz bir tempo, inanılmaz bir şehirleşme. Sadece dünyada 403 tane şehir var ki, söylemeye gerek yok, Türkiye’deki bütün büyük şehirler bu dörtte üçün içinde ama yalnız değiliz burada. Trafik sıkışıklığıyla karşı karşıyayız” şeklinde konuştu. Bir başka problemin de eğitim olduğunun altını çizen Candan, “Ne yazık ki dünyada 825 milyon gencimiz, orta ve orta düzey altındaki eğitime ulaşamıyor. Çevrim içi eğitimlerle bu artırılabilir mi diyeceksiniz? Her 3 gençten bir tanesi zaten çevrim içi bir sisteme erişemiyor. 2030 yılında hâlâ 200 milyondan fazla çocuğun okula gidemeyeceği tahmin ediliyor. Eğitimde, ulaştırmada, sağlıkta tabana yaymak ki son zamanların en büyük mücadelesini bu alanda verdik diye düşünüyorum. Afrika’daki nüfusun yine aslan payı ne yazık ki düzgün bir sağlık sistemine ulaşamıyor; nüfusun sadece yüzde 52’si ihtiyaç duydukları Sağlık hizmetlerine erişebiliyor. Pandemi hepimiz yaşadık. Gurur duyuyoruz ki dünyadaki en büyük 20 aşı üreticisinden 18 tanesi çok değerli çalıştığımız Biontech’teki Türk hocalarımız dahil, SAP sistemleriyle bu mücadelenin içinde. Sadece aşının üretilmesi; aşının lojistiği, bir yere ulaştırılması derdi, zincirin kırılmaması derdi ya da milyarlarca bunu nasıl ulaştırırız derdi ile dertlenmeden önce başlanmış bir problem” açıklamasını yaptı.

Bugün dünyadaki toplanan verinin üçte biri sağlık endüstrisiyle ilgili
“İnanılanın aksine bizim kurumlardaki büyük veri çalışmalarımız ya da kurumlardaki varlığımız, aşı üreticisinin üretiminden dağıtımına, dağıtımdan son noktadaki uygulamaya kadarki haritalamasıyla başlayıp

SAP Türkiye Genel Müdürü
Uğur Candan

bitmiyor” ifadesini kullanan Candan, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Çok daha öncesinde buradaki birbirine uyumluluğu, güvenilirliği ortaya koyan büyük veri çalışmalarlarıyla başlıyor. Bugün dünyadaki toplanan verinin üçte biri sağlık endüstrisiyle ilgili. Bunu okuyup anlayıp beyin süzgecinden geçirip yorumlama hacmini çoktan seçmiş durumda. Dünyayı teknoloji kurtaracak diyoruz ama bunun sebepleri böyle gerçeklere dayanıyor. Başka bir örnekten devam edeyim. Kalabalıklaşan şehir dedik ama kalabalıklaşan şehrin güvenliği, sağlığı, belki itfaiyeyi, belki depremi, yangını, seli o topluluğun başına gelebilecek her türlü olayları bütünleştirdiği bir yapı. Nispeten orta büyüklükteki büyük şehir ama bize göre 3’te biri, 8 milyon insan yaşıyor. Her gün 1 milyon araç trafikte hareket ediyor. 10 binlerin üzerinde taksi, 7 binin üzerinde kamuda kullanılan otobüsü, otomasyona tabi tutarak sadece trafiğin tıkanmasını değil, okudukları verilerle nerede neyin yapılması gerektiği önemli. Altyapı yatırımından başlayıp sağlığa, sağlıktan devam edip güvenliğe, güvenlikten devam edip, güvenliğin hem poliseye tedbirlerinin kimi zamanda deprem, yangın, sel gibi felaketlerin önüne geçecek şekilde entegre kullanılabilmesi gerekiyor. O zaman sağlık örneğinde olduğu gibi veri büyük; veriden çok

anamlı verileri adreslemek için bir şeyler tabii ki yapıyoruz ama veriyi birlikte kullandığımız zaman kullanım şekline bağlı olarak değeri her seferinde katlanarak artıyor. Demek ki çoklu şekilde kullanmamız lazım. Hızlı şekilde kullanmamız lazım. Bu ve bunun gibi teknolojileri kullanmadan da böyle büyük iş problemlerini, insanlığın karşısındaki problemleri adresleyebilmek mümkün değil.”

“Teknolojilerin bağlan-kullan mantığıyla buluttan erişilebilinmesini sağlamalıyız”
Uğur Candan, “Herkesin bir büyük veri yazılımcısı olmasını bekleyemeyiz. Herkesin sistem kodlayıcısı olmasını bekleyemeyiz. Herkesin sistem altyapıcısı olmasını bekleyemeyiz” diyerek şu noktalara dikkat çekti: “Bunların hepsini, bağlan-kullan mantığıyla buluttan erişilebilir kullanılabılır şekilde sağlamamız lazım. Gelelim ana temama; bunlarla mücadele için ‘Nesnelerin İnterneti-Blok Zinciri, Makine Öğrenmesi-Yapay Zekâ, Büyük Veri, Artırılmış Gerçeklik’ teknolojileri mevcut ama biz bireyler olarak bunları kullanabiliyor muyuz? Bu dört sürece ulaşmadan, ‘Dünyayı Teknoloji Kurtaracak’ mottosuna ulaşmamız mümkün değil. Bunlara ulaşabilecek şekilde çevrim içi dünyayı yakınınıza getirdik.”

Teknoloji ile bu kirliliği düzeltmek için birik olmak şart!

SAP Amaç ve Sürdürülebilirlik Global Direktörü ve yazar Dr. Erdem Aksakal, “Dilekten Gerçeğe” başlıklı konuşmasında, yazının bulunması ile başlayan tarihin ‘kaydetmekle’ eşdeğer tutulduğu gerçeğine dikkat çekti.

Dr. Erdem Aksakal, bu yorumunu “İnsanın doğadaki tüm diğer canlılardan en büyük farkı, insan tarihe iz düşürmek isteyen bir canlı. Biz bu kayıtları bir sonraki nesillere aktararak ilerliyoruz ve hayatımızın hiçbir anında da bu kaydetme çabasından hiç vazgeçemedik” örneği ile pekiştirdi. Buna göre, değerli olan ne varsa onu kayıt altına almamız gerekiyor ve aslında bunu tarih boyunca yaptık. Sunumunda M.Ö. 3200’de bir alışveriş fişinin muhasebe kaydı olarak tarihe düşüldüğü örneğini veren Dr. Aksakal, “O günden beri ticari işlemlerimizin hepsinin kaydını tuttuk. Çünkü para bizim için, şirketler için, devletler için en değerli şeydi” dedi.

Doğa ve etik ölçeğimiz de olsa...

Dünyada çalışan insan nüfusu 3 milyarı aştı ve Dr. Aksakal’ın belirttiği gibi, İnsan nüfusunun yarısı çalışıyor. Dünya üzerinde her gün 5 milyon barkod okuması yapılıyor. Hepsinin kaydını tutabiliyoruz. Taktığımız küçücük bir akılla saatle nabzımızı, tansiyonumuzu, vücut ölçülerimizi anlık olarak tutabiliyoruz. Dr. Erdem Aksakal’ın belirttiği gibi, çünkü çalışanlarımıza, bedenimize, ticari işlemlerimize değer veriyoruz. Kaydını tutmadığımız tek şey ise doğa. Dr. Erdem Aksakal’ın belirttiği gibi, doğaya bıraktığımız izlerin kaydını önemsemiyor, dünyanın kendini yenilediğini düşünerek doğaya bıraktığımız atıkların, ayak izlerinin kaydını tutmuyoruz. “Doğanın gücüne, yenilenebileceğine fazla inandık ve insanlık olarak onu ihmal ettik. 5.200 yıldır ticaretin kaydını tutuyoruz, doğaya bıraktığımız izlerin kaydını tutmuyoruz” eleştirisini yapan Dr. Erdem Aksakal, şöyle devam etti:

“İş dünyası olarak kar-zarar ölçeğimiz var; fakat neden bir doğa ölçeğimiz, etik bir ölçeğimiz yok. Teknoloji sayesinde işimizin görünür, görünmez etkilerini ölçebiliyoruz. Kendimizi durdurabiliriz ve kendimizi daha yeşil bir ölçeğe doğru yönlendirebiliriz. Bizatihi çalıştığım, yüz binlerce müşterilerimden bazılarını paylaşmak

SAP Amaç ve Sürdürülebilirlik Global Direktörü ve Yazar

Dr. Erdem Aksakal

istiyorum. Dünyanın her yerinde işini daha sürdürülebilir, çevre dostu sürdürmek isteyen şirketlere yardımcı olmaya çalışıyorum. Kurumsal sosyal sorumluluk, benim de içerisinde bulunduğum çok hoş bir faaliyet alanı. Şirketler kendi alanları dışında hoş katkılar da sunuyorlar; fakat olması gereken şey, kendi iş alanımızı sürdürülebilir hale getirmek. Bunu yapmadığımız sürece toz pembe gözlüklerle dünyaya bakmış oluyoruz. Sürdürülebilirlik bir takım oyunu. Eğer yan fabrika gökyüzünü kirletiyorsa siz bundan bağımsız kalamazsınız. Komşu şehir akarsuyu kirletiyorsa bu, bu şehrin de sorunu. Yan apartman çöplerini yönetmiyorsa siz de muhatap olursunuz. Bu, tek bir kişiyi dışarıda bırakmamanız gereken uçtan uca bir takım oyunu.”

Hep birlikte eyleme geçme vakti!

Dr. Erdem Aksakal’ın verdiği bilgiye göre, BM, bu uğurda 2015’te 17 tane ilke belirledi. Bu 17 ilke içerisinde açlığa son vermek, yoksulluğa son vermek, eğitimsizliğe son vermek, okyanusları temiz tutmak, ormanları temiz tutmak gibi ilkeler bulunuyor. Yoksulluğa son

vermeden doğayı temiz tutamayız. Doğayı temiz tutmadan denizleri temiz tutamayız. Denizleri temiz tutmadan yoksulluğa son veremeyiz. “Fakat hepsinden önemlisi, 17. madde. 17. Madde bunu, ancak ve ancak hep beraber yapabileceğimizi söylüyor” diyen Dr. Aksakal, şu açıklamayı paylaştı:

“Teknoloji, bu bataklığı yaratan unsur değil, bu bataklığın içerisindeki lotus çiçeği. Hepimizin etrafındaki kirliliği temizleyebilecek tek gücüz. Eşitsizliği de, hava kirliliğini de, su kirliliğini de düzenleyebilecek güç, teknolojiye var. Bugüne dek bizi birbirine bağlayan gökyüzündeki bulutlardı. Şimdi bu bulutlar kadar teknoloji bulutu bizi birbirimize bağlıyor. Bu güçle artık yarının ne olacağını bilebiliyoruz. Amin Maalouf, “Uygarıkların Batışı” kitabında iklim krizini ele alıyor ve 17. yüzyıl İspanyol şairlerinden birine gönderme yaparak “En beteri nedir, bilinmez” diyor. Biz bugün teknoloji sayesinde en beterin ne olduğunu ve bundan nasıl kaçınacağımızı biliyoruz. Teknoloji şirketleri olarak şimdi hep birlikte eyleme geçme vakti.”

Rekabetin yeni kriterleri

“Dünyayı Teknoloji Kurtaracak” mottosuyla bizi bir araya getiren Zirve’de sürdürülebilirlik önemli kavramlardan bir tanesi olacak. Bu vurguyu yapan Turkcell Dijital İş Servisleri, Kurumsal Çözümler ve Hizmetler Genel Müdür Yardımcısı Alper Özkan, “Dijital Dönüşümde Sürdürülebilirlik” başlıklı sunumuyla kurumsal hedeflerini paylaştı.

Sürdürülebilirlik, özellikle son yıllarda çok fazla dile getirilen bir kelime. Hatta Alper Özkan’a göre, sadece gelecek nesiller için değil, mevcutta yaşadığımız iklim krizleri de sürdürülebilirlik alanında bugün dahi çok net bir aksiyon alabileceğimizi gösteriyor. “Özellikle teknoloji sektöründe yer alan bireyler olarak bizlerin yeni nesil teknolojiler ve doğaya duyarlı altyapılar konusunda yatırımlar yapmamız gerektiği ortaya konulmuş durumda” tespitini yapan Alper Özkan’ın belirttiği gibi pandeminin etkileri göz önüne alınınca, firmaların bu dönüşüme uyum sağlamaları kaçınılmaz bir süreç halini aldı. Alper Özkan ise konuşmasında “Dijital dönüşüm konusunda ortaya konulması gereken en önemli şeylerden bir tanesi, herhangi bir teknolojiyi seçmek değil, doğru teknolojiyi kullanmak ve onu sürdürülebilir kılmak için gerekli yatırımları yapmak” ifadesini kullandı. Dijital olarak sürdürülebilirliğin benimsenmesi için kurumların olgunluk seviyelerini tespiti gerekecek.

Dijital dönüşüme destek

Alper Özkan’a göre, olgunluk seviyelerinin tespiti için de insan ve yönetim modellemelerini bir araya getirmek oldukça kritik olacak. Tüm bu teknolojik gelişmelerinin yanında yetişmiş insan gücü en önemli konulardan bir tanesi ve merkezde kalmaya devam edecek. Bu doğrultuda kurumların dönüşüm için yetkin insan gücüne sahip olmaları veya bu alanda yatırım yapmış uzman firmalardan destek almaları Alper Özkan’a göre önemli bir gereklilik. “Çok kısa bir dönem içerisinde yatırım yapmış olan bu firmalar konuyu arka plana atmış şirketlerin çok daha önüne geçeceklerdir” saptamasını yapan Özkan, şöyle devam etti:

“Turkcell Dijital İş Servisleri; teknoloji ekipleri, danışmanlarımız, uzmanlarımızla beraber firmaların dijital dönüşümlerine

Turkcell Dijital İş Servisleri, Kurumsal Çözümler ve Hizmetler Genel Müdür Yardımcısı Alper Özkan

destek vermeye hazırız. 28 yıldır olduğu gibi bu alanda da yatırım yapmaya ve çözüm üretmeye devam ediyoruz. Bu yolda altyapımız, müşterilerimizin ve ortaklarımızın bize güveni yatırımlarımızı devam ettirebilmemize neden oluyor. “Türkiye’nin verisi Türkiye’de kalsın” mottosuyla yatırım yaptığımız bulut altyapısı müşterilerimize ilk yatırım maliyeti yapmadan sürdürülebilir teknolojik gelişmeler için istedikleri anda istedikleri gelişmeleri yapmalarını sağlıyor.”

İnsan ihtiyaçları yeniliklere yön veriyor

Pandemi dönemi ile birlikte siber güvenlik konusu daha da önemli hale geldi. “Her alanda olduğu gibi siber güvenlik alanında da ciddi bir kadromuz mevcut” bilgisini paylaşan Alper Özkan, ekledi: “Kendimizi geliştirmeye, sertifikalar almaya, müşterilerimize bu alanda hizmetler vermeye devam ediyoruz. Bu alanda da kalitemizi her geçen gün artırıyoruz.” Sürdürülebilirlik alanında;

yapay zeka, nesnelerin interneti, büyük veri ve robotik süreçler öncelikli yatırım alanları arasında. Detayları Alper Özkan şöyle anlattı:

“Bu örneklerde de görüldüğü gibi bizim teknolojilerimizi ve çözümlerimizi geliştiren hareket noktamız her zaman insan ihtiyaçları olmuştur. Hedefimiz insan mutluluğu ve parolamız da insan faydasıdır. Bu noktadaki en büyük motivasyonumuz da müşterilerimizden aldığımız olumlu geri bildirimler. BT alanında Turkcell olarak ülkemizin kurumları için en önemli çözümleri hazırlama ve onları hayata geçirme motivasyonumuz mevcut. Teknolojiyi merkeze alan kalkınmaya destek vermek şeklinde bir görevimiz de her zaman vardır. Çeşitli sektörlerdeki ürün ve hizmetleri yürüten paydaşlarımızla beraber teknolojinin karşılanması konusundaki desteğimiz bundan önce olduğu gibi bundan sonra da olmaya devam edecektir.”

Öncelikli hedef pazarı büyütme

Şirketler artık dünyada sürdürülebilirlik açısından ne yapabileceklerine bakıyorlar ve bu işin temelinde para var. Paranın artık dijitalleşmesi ihtiyacı, zorunluluktan öteye geçmeye başladı. Bu vurguyu yapan Param Grup CTO'su Bahadır Aktan, "Sürdürülebilirlik için Paranın Dijitalleşmesi" başlıklı sunumuyla yeni uygulamalara değindi.

Para bugün artık dijital bir noktaya gelmeye başladı. "Türkiye'nin ilk elektronik para lisansını alan şirket olarak işe bu vizyonla bakıp parayı dijitalleştirme üzerine gidiyoruz. Bunu dünyanın sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak amacıyla teknoloji ile birlikte yapıyoruz" diyen Bahadır Aktan'a göre, teknoloji ve sürdürülebilirlik kavramlarını para olmadan yapabilmek mümkün değil. Dolayısıyla teknolojinin bize verdiği imkanlar, dijital deneyimlerle bankalarla insanlar arasındaki tüm süreci yepyeni çözümlerle ilerletmek de öncelik.

Paranın dijitalleşmesi kapsamında ticaretinin de sürdürülebilir olması gerekiyor. "Bugün geldiğimiz noktada para olmadan şirketlerin nasıl dijitalleşebileceğine baktığımızda Türkiye'de bir ilk niteliğinde olan "Kredim" hayata geçirmeye başladık" diyen Bahadır Aktan, şöyle devam etti:

"Paranın dijitalleşmesi, sürdürülebilir olması gibi unsurlar üzerinde aslında biraz da paranın nereye gitmekte olduğunu anlatmaya çalışıyoruz. İnsanların yanı sıra şirketlerin para transferlerini içeren bir açık bankacılık dünyası var. Bu anlamda "Finrota" yaklaşımımızla finansın rotasını da dijitalle çeviriyoruz. Şirketlerden birden çok banka hesapları ve bu hesaplar arasındaki para transferleri de finansal bir yük meydana getiriyor. Dijitalin gücü ve işin sürekliliği ile birlikte şirketlerin arasındaki para transferlerini de sorunsuz bir şekilde gerçekleştirebildiğimiz bir dünyaya doğru işi taşımaya çalışıyoruz."

İngiltere'nin ardından sırada Avrupa ve ABD var

Bahadır Aktan'ın belirttiği gibi, finansın dijitalleşmesi sadece lokalde olabilecek bir

Param Grup CTO
Bahadır Aktan

şey değil ve bu işi globale taşımak şart. Bu noktada da Param UK'ı hayata geçirerek, Türkiye-Birleşik Krallık ve Birleşik Krallık-Türkiye arasındaki para transferlerinin de kesintisiz ve sorunsuz şekilde gerçekleştirilebilmesini sağladıklarını belirten Bahadır Aktan, şöyle devam etti:

"Lidyalılardan başlayan süreçte Türkiye ile İngiltere arasında herhangi bir fiziksel para barındırmadan dijital üzerinden para transferi gerçekleştirmeye çalıştığımız bir dönem için çalışıyoruz. Dünyayı teknolojinin kurtaracağını söylüyoruz. Aynı zamanda sürdürülebilirlik ihtiyacımız var. Para da bu işin göbeğinde. Bu yolculukta paranın dijitalleşmesi çok önemli bir yerde. Param olarak tüm bunları global ölçekte yapmaya çalışıyoruz. İngiltere'yi topladık, artık önümüzdeki

aylarda Avrupa'nın tüm ülkelerinden para transferi yapabileceğiz. Sonra ABD gelecek. Bu coğrafyadan çıkıp parayı dijitalleştirip dünyanın sürdürülebilirliğinin sağlanması adına pek çok şey yapıyor. Biz de bu noktada kendimiz için değil, teknolojinin dünyayı kurtarma misyonu çerçevesinde dünyanın sürdürülebilirliğine katkıda bulunmaya gayret gösteriyoruz. Bu işi yapmak isteyen herkese Param'ın tüm teknolojileri açık. Bir Fintech kurmak isteyen herkese de kendi paramızla Fintech'lerini açıyoruz. Amacımız, pazarı büyütme. Çünkü bu pazar dünyanın temelini oluşturan dijital para dünyası. Temelini ne kadar iyi oluşturursak, dijital, hızlı ve etkin yaparsak sürdürülebilirliğe o kadar katkı sağlayabileceğimizi düşünüyoruz.

BİLİŞİM ZİRVESİ

“Yakın zamanda bazı çalışma arkadaşlarımız; yapay zekâ uygulamaları olacak”

Knowledge Club, DevOps Ekip Lideri Erdeniz Ünvan, ‘Yapay Zekâ ile Akıllı Asistan’ sunumunda; dünyanın ilk ve tek Türkçe Yapay Zeka API’i (Uygulama Programlama Arayüzü) olan Ayşe’yi (aiSHE) geliştirdiklerini vurguladı.

Konuşmasına, başta Mustafa Kemal olmak üzere tüm öğretmenlerin ‘Öğretmenler Günü’nü kutlayarak başlayan Erdeniz Ünvan, “Ben de öğretmenim. Network/Ağ otomasyonları ve yapay zekâ eğitimleri veriyorum. Yazılımcıyım, bu alanlarda uygulamalar geliştiriyorum” ifadesini kullandı. ‘Yapay Zekâ ile Akıllı Asistan’ başlıklı sunumunu gerçekleştiren Ünvan, şunları kaydetti: “Bilgi işlem, insan kaynakları, sağlıkta bunun nasıl yapılabileceği hakkında konuşuyoruz. Bu bir uzay bilimi değil. Matematik ve programlama biliyorsak çok basit bir şey. Bizim bugünkü amacımızın da yapay zekâyı anlatmak değil, yapay zekânın nasıl çalıştığını göstermek olması gerektiğini konuştuk. Biz yapay zekâya hisse senedi için tahmin yapmasını söylediğimizde; şu hastalığa kapılma olasılığımızı sorduğumuzda onu anlaması, ilgili sınıfa tayin etmesi ve eğitilmiş veriyse eğitilmiş veriyi, servis ise ilgili servisi çalıştırması lazım. Olay; ‘Natural Language Toolkit’. Amaç; dünyanın her dilinde kelimelerinizin, vermek istediğiniz mesajın, mimiklerinizden, sözlerinizden, sarf ettiğiniz her heceden anlaşılması. Bunu yapmak için sadece derin öğrenmede ‘Natural Language Toolkit’ kullanmamız yetmiyor. Alexa, Siri’yi hepimiz kullanıyoruz. Bizim buradaki amacımız Alexa yapmak değil. Akıllı ses robotu üzerinden yemek siparişi vermek ya da pişmekte olan bir yemeğe zamanlayıcı atamak da değil. Bu zaten yapılıyor. Bizim amacımız; Türkçe bir yapay zekâ geliştirmek, bunu bilgi işlemde kullanmak yönünde. Hisse senedinde, finans, sağlık sektöründe kullanmak.”

“Alexa’nın, Siri’nin hayatı boyunca yapamayacaklarını yapmak istiyoruz”
Ünvan, tüm bunları gerçekleştirebilmek için dünyanın her dilindeki sözcüklerin Türkçe karşılıklarının algılanmasının yetmediğini vurgulayarak “Buna özel, derin sinir ağları geliştirip tasarlayıp eğitmeniz lazım. Matematiği yapabilen bir bilgisayara matematiği ne zaman kullanacağını öğretmeniz lazım. Ne zaman analiz edeceğini, grafiği çizeceğini, tahmin yapacağını öğretmeniz lazım. Sesin metine dönüşmesi teknolojiyle söylediğiniz cümle anlaşılır ve sinir ağı tahmin yapar. Bu bir coğrafya sorusu,

Knowledge Club, DevOps Ekip Lideri
Erdeniz Ünvan

hisse senedi sorusu, tahmin sorusu. Sistem bu noktada tahmini servisten, servis yoksa eğitilmiş verinin çalışmasını gerçekleştirerek yapıyor. Birinin adının Ayşe olduğunu söylemesi eğitilmiş veri iken, bir hisse senedinin birim zamandaki fiyatını söylemesi ilgili finans servisinin çalıştırılmasıdır. Bizim amacımız Alexa’nın, Siri’nin yaptıklarını yapmak değil, Alexa’nın, Siri’nin hayatı boyunca yapamayacaklarını yapmak. Alexa’dan geleceğe dair tahminlemelerde bulunmasını isteyemiyoruz. Amacımız, Oracle, SQL gibi farklı veritabanları kullanarak ‘aiSHE’yi sesle entegre etmek” açıklamasında bulundu.

Yapay zekâ herkesin hayatına girecek

“Yıllardır pek çok kompleks sistemlerden bahsediyoruz; fakat bunları kimse kullanamıyor. Basit sistemler geliştirirsek herkesin bunları kullanabileceği mantığından yola çıktık” ifadesini kullanan Erdeniz Ünvan, şu detayları aktardı: “Sistemde istediğiniz ülkeden istediğiniz konu ile ilgili haberlerin ‘hyperlink’ler üzerinden gelmesi, Google’da yaptığınız aramalarda bunların doğrudan karşınıza çıkması gibi farklı özelliklerimiz de var. Söylediğiniz cümleyi anlayıp o cümlede talep edilen işlemi gerçekleştirmesi lazım. Biz tüm bunları yaptığımızı düşünüyoruz. Bunu

yaparken şirketimizde toplamda 5 tane yapay sinir ağı var. Network/Ağ otomasyonu, veri tabanı, hisse senedi, finans sektörü, sağlık... aiSHE ise diğer tüm sinir ağlarını yönetiyor. Amacımız 2023 yılında şirketimizde yer alan ilgili sayfayı size sunmak. Bunu yapay zekâ dil kütüphanesine çevirdiğimizde siz çok rahat şekilde her şeyi Türkçe olarak hayatınıza katabileceksiniz.” Ünvan, yakın gelecekte bazı çalışma arkadaşlarımızın insan olmayacağına dikkat çekerek “Bazı meslektaşlarımız uygulama olacak. Birlikte çalıştığımız, raporlama yaptığımız, izin aldığımız bazı yöneticilerimiz insan olmayacak, yapay zekâ uygulamaları olacak. 80’li yıllarda kimse İngilizce bilmiyordu, İngilizce bilmek büyük bir nitelik olarak görülüyordu. Alan Turing’in 1940’lı yıllarda üzerine uğraştığı, 2000’li yıllarda artık normal hale gelmişti. Nasıl şimdi İngilizce bilmeden işinizi yapamıyorsanız yakın gelecekte de yapay zekâ bilmiyorsanız işinizi yapamayacaksınız. Bu sadece bilişim sektörü için geçerli değil. İster doktor, ister muhasebeci, ister insan kaynağı çalışanı olun. Yapay zekâ hepimizin hayatlarında çok önemli bir yere sahip olacak. Ne kadar yapay zekâ, programlama öğrenirsek ülkemiz için o kadar faydalı olur” değerlendirmesini yaptı.

Temiz elektrikle dijital çözümler buluşacak

“Osmanlı için Fişekhane, modernleşme ve teknolojik gelişmenin başladığı bir yer. Ortamın enerjisine inanan biri olarak 2022 senesinde bu güzel mekanda günümüzün teknolojisini konuşmaktan mutluluk duyuyorum” sözleri ile konuşmasına başlayan Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve Pakistan Strateji ve Dijital Transformasyon Direktörü Cemal Tosun, değişimin yönünü değerlendirdi.

Farklı bakış açılarından gelsek de tek fikir “Dünyayı Teknoloji Kurtaracak” vurgusunu yapan Cemal Tosun, teknolojinin dünyayı nasıl biçimlendirdiğini internetin tanımıyla örnekledi. “Tarih içinde telefon, matbaa gibi teknolojilerin insan hayatında yarattıkları değişimlere baktığımızda bu kadar kısa sürede bu kadar büyük bir değişim yaratan keşif yok” diyen Cemal Tosun, tek taraflı paylaşımına izin veren Web 1.0, etkileşimi hayatımıza sokan Web 2.0 dönemlerini değerlendirdi. Ardından yapay zeka, yazılımlar, algoritma ve blockchain’in kullanıcıların hayatına girdiği Web 3.0 dönemi var ve Cemal Tosun’a göre, teknolojinin değişim hızını gözlemlemek adına nesillerin değişmesine gerek yok. Bir sonraki 50 yılda nelerin değişeceğini bilmiyoruz ve teknoloji tüm alışkanlıklarımızı değiştiriyor. “Dünyayı Kurtarmanın Formülü: Elektrik 4.0” başlıklı sunumunda Cemal Tosun, şunları söyledi:

“Endüstri 4.0 ile birlikte sanayinin getirdiği muazzam değişim paralelinde elektrik kavramı hayatımızın kritik bir parçası haline geldi. Her kavramın olduğu gibi elektriğin de aşamaları var. Walter ve Faraday’de 1.0’ını yaşayan elektrik, daha sonra Elektrik 2.0 olarak kitlesel elektrizasyona yerini bıraktı. Bu süreçlerde 1950’lerde ilk prototip güneş pillerinin gelişimine tanık olduk. Bu, bizim için bir nevi dijital teknolojilerle elektriğin tanışmasıydı. Bu süreci de Elektrik 3.0 olarak adlandırabiliriz. Sürdürülebilir hedeflerimize ulaşmak için dar kalıplarımızdan çıkmalıyız. Arz ile talebin eşitlenmesine odaklanmalıyız. Enerji yönetimi, kendi içerisinde karmaşık bir süreç iken çevre krizi de eklenince süreç çok daha karmaşık hale geliyor. Bugünün en büyük sorunu iklim krizi. Karbondioksit ve sera gazı salınımlarının iklim değişikliğine yol açtığı hepimizin bildiği bir gerçek. Emisyonu kontrol altına almak önemli. Bunun da yolu enerji yönetiminden geçiyor. Enerji kaynaklarının dağıtımı, depolanması, etkin kullanımı, talebin değişkenliği gibi sorunları çözebilecek tek sistem teknoloji. Daha

Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve Pakistan Strateji ve Dijital Transformasyon Direktörü Cemal Tosun

karmaşık problemleri çözmek yapay zekayla mümkün. Dolayısıyla yapay zeka ile elektrik sektörünün iş birliği önemli. Yapay zeka, enerji verimsizliğini yüzde 68 oranında azaltabiliyor.”

Yatırımda doğru adımlar atılmalı

Yapay zeka ile elektriğin birleşmesine yeşil elektrik, Elektrik 4.0 diyoruz. Elektrizasyon ve dijitalleşme tam anlamıyla sürdürülebilir sistemleri ortaya çıkarıyor. Enerjinin izlenebilir, bağlanabilir ve daha entegre bir şekilde kontrolünün daha kolay hale gelmesini sağlıyor. Elektrik 4.0, herkese kolay ve uygun fiyatlı enerji sağlarken, bunu karbon nötr bir geleceği garanti ederek yapmakta. “Enerji tüketimimizin 2050 yılında bugünün 3 katına çıkacağını öngörüyoruz. Dolayısıyla stratejilerimizi belirlerken bu gerçekleri göz önünde bulundurmak durumundayız” diyen Cemal Tosun, eklemeyen geçmedi: “Büyük verinin anlamlandırılması, iklim krizi stratejisi ve karbon kaynaklarının verimli kullanımı, temiz teknolojiler ve bunlara yatırımda doğru adımlar atmak elzem.”

Elektrik enerjisinin teknolojik entegrasyonla birlikte yönetilmesi oldukça önemli. Aksi takdirde hayatımızda hiçbir değişiklik yapmadan, hiçbir şey değişmeden yaşamaya devam edersek, dünya nüfusunun tamamının dört kat daha fazla kaynağa ihtiyacı olacak. Cemal Tosun, sözlerine şöyle devam etti:

“Geleceğin dijital teknolojilerle yaratılacağını söylemek mümkün. Dijital teknoloji olmadan geleceği kırtarmak mümkün olmayacak. Enerji yönetimini sağlayan geleceğin şebekeleri dijital teknolojiler üzerine kurulacak. Bu teknolojilerle tahmine ve öngörüye dayalı akıllı yönetim sistemleri geliştirebileceğiz ve nesnelere interneti ile kayıp ve israfın önüne geçebilecek yeni sistemler kurabileceğiz. Dolayısıyla 2050’ye kadar karbon nötr hedefimize ulaşmak ve gelecekteki krizlerde iklim değişikliğinin etkisini en aza indirmek adına temiz elektrikle birleştirilmiş dijital çözümler kritik önem taşıyacak. Çünkü ancak bu çözümlerle karmaşık enerji krizlerimizi basitleştirerek yönetebiliriz.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Dünyayı; veriyi doğru üretebilen, kullanabilen sektörler kurtaracak!

İstanbul Medipol Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hüseyin Arslan, 5G ve 6G yaklaşımlarıyla ilgili bilgi paylaşımında bulunarak "Telekomun enerjiyi en akıllı şekilde kullanan bir sektör haline gelmesi gerek" dedi.

İstanbul Medipol Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hüseyin Arslan, konuşmasının başında Erdeniz Ünvan'ın açıklamasına gönderme yaparak "Erdeniz Ünvan, konuşmasını bitirirken yakın gelecekte iş arkadaşlarınızın birçoğu insan olmayacak demişti. Buna yüzde yüz katılıyorum. Sadece iş arkadaşlarınız değil, irtibatla olduğunuz, haberleştiğiniz çoğu şey insan olmayacak. Öyle bir dünyaya doğru gidiyoruz" değerlendirmesini yaptı. "Bu dünya ICT ile oluyor" ifadesini kullanan Arslan, "Bunun en önemli bileşeni de; communication/iletişim" dedi. Arslan, şunları kaydetti: "Bugünlerde bütün dünya ve Türkiye 5G konuşuyor. Ama bir taraftan da benim grubum ve başka gruplar 6G'nin çalışmalarına başlamış durumda. 3-5 yıl içinde 6G standartları başlayıp 6-7 yıl sonra da 6G teknolojilerini yavaş yavaş görmeye başlayacağız. Belki Türkiye'de o kadar hızlı olmasa da dünyada başlayacağız. ICT ve 6G arasındaki alaka nedir? Beni tanıyan herkes 6G ile özdeşleştiriyor. Çünkü 3-4 yıldır her yerde bundan bahsediyorum. Öncelikle; sürdürülebilirlik çok önemli. Telekom sektöründe biz bunu gördük. Her 10 yılda bir Telekom sektörü kendini yeniledi ve sürdürülebilir bir hale geldi. İlk başlarda sesli haberleşme diye başlayan bu sektör veri haberleşmesini, insanların birbiriyle veri alıp vermesini sağladı. Günümüzde 5G ile beraber vizyon değişti. Nasıl endüstri 4.0 diyorsak, Telekom sektörüne de Telekom 2.0 diyebiliriz. 1G'den 4G'ye gelen maceramıza Telekom 1.0 dersek bundan sonraki maceraya, vizyona; Telekom 2.0 diyebiliriz."

"6G'de treni yakalamış durumdayız"

Telekom sektörünün artık haberleşmenin ötesine geçtiğine dikkat çeken Arslan, "Bütün dünyayı, bütün dikey sektörleri dijitalleştirmek için ne gerekiyorsa ve o anlamda nasıl bir yapıya bürünmesi gerekiyorsa öyle bir şekil aldı. 5G böyle bir vizyonla başladı. Her ne kadar teknoloji altyapısı bu vizyonu kaldırabilecek yetenekte değilse de 6G ile biz hem bu vizyonu daha da ilerletip hem de 6G teknolojilerini bu vizyona uygun bir şekilde uyarlamaya çalışıyoruz. Dijitalleşme önümüzdeki günlerde kaçınılmaz; bunu yapan şirketler daha önde gidecek. Yapamayanlar ise yok

İstanbul Medipol Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Hüseyin Arslan

olacak" değerlendirmesinde bulundu. Prof. Arslan, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün enerji, çok büyük bir maliyet. İnsanlara, çalışanlarımıza verdiğimizden daha çok maliyeti olan bir sektör. Önümüzdeki günlerde, her 'bit'i bir noktadan bir noktaya taşımak için gereken enerji aynı kalsa da bu 'bit' sayısı binlerce, milyonlarca çarpılacak. O zaman Telekom sektörü kendi başına bütün üretilen enerjiyi, dünyanın enerjisini tüketen bir teknoloji haline gelecek. Onun için bu sektörün de sadece enerjiyi tüketen değil aynı zamanda enerjiyi en akıllı şekilde kullanan ve transferini gerçekleştiren bir sektör haline gelmesi lazım. 6G; dikey sektörlerimizi dijitalleştirecek bir teknoloji. Teknolojinin gelişimi anlamında Türkiye'de 5G ile ilgili çok çalışma yok. O kadar uyarılarımıza rağmen o treni kaçırdık maalesef. Ama 6G'de bu treni yakalamış durumdayız. Ciddi şekilde çalışmalar yapılıyor. Kalp atışından tutun da kan dolaşımına, kandaki kanser hücrelerine ya da vücuttaki kanser hücrelerine kadar her şeyi tespit edebilecek bir ağ oluşturuyoruz. Buna 'Sensing Network' diyoruz. 6G'nin bileşenlerinden en büyüğü bu olacak. 'Sensing Network'ünün birçok dikey sektör uygulaması mevcut. Bir uygulaması, enerji verimliliğini daha da artırmak, Telekom sektörünü daha optimum hale getirmek

için de kullanılabilir. Ama en büyük uygulamalarından bir tanesi de; makine öğrenmesi, yapay zekâ denen yeteneklerin kazanılması. Hem haberleşme 'network'ü/ağı ile hem de 'Sensing Network' ile önümüzdeki günlerde yapay zekâ ağı oluşturmaya çalışıyoruz."

Operatörlük; 'ağ'dan 'nasıl', 'ne gibi' yenilikçi servisler oluşturabiliriz düşüncesine doğru gidecek

Prof. Dr. Hüseyin Arslan, 'Sensing Network' ile toplanan bilgi sayısının binlerce, onbinlerce, milyonlarca çarpılacağı ve bu bilgilerin işlenebileceği bir ağ, bir yapı oluşturduklarına dikkat çekerek "Bunun kazanımları her sektörde olabilir. Sağlık sektörünü düşünelim: Evimizdeki, ofisimizdeki bu bilgiler ile benim hastalığımı daha hasta olmadan tespit edebilen ve gerekli müdahaleyi yapabilen bir ağdan bahsediyorum. Yine aynı şekilde tarımda ve diğer bütün sektörlerde bu bilgiler eğer doğru bir şekilde alınıp işlenirse buralardan yeni iş sahaları oluşabilecek. Onun için Telekom sektörü, 6G burada çok önemli rol oynuyor. İşin aslı; bu ağı kurmaktan ziyade bu ağı kullanmak. Operatörlük artık bir ağ kurulumundan ziyade ağdan nasıl, ne gibi yenilikçi servisler oluşturabiliriz düşüncesine doğru gidecek" açıklamasını yaptı.

BİLİŞİM ZİRVESİ

“Bilişim, yazılım ve tasarım üzerine bir meslek okulu kurduk”

Özak Global Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akbalık, “Ülkemizde son dönemlerde öne çıkan dijital oyun şirketleri var ve bunlar çok ciddi rakamlarla satılabilir. Bu da Türkiye’deki bu genç nüfusun yaratmış olduğu aklın sermayesi. Daha doğrusu gençlerin sermayesi; akılları” dedi.

“Bugün bir iş adamı olarak yazılımın ve teknolojinin iş dünyasındaki öneminden bahsetmek istiyorum” diyerek konuşmasına başlayan Ahmet Akbalık, “Dünyayı Teknoloji Kurtaracak’ olan Bilişim Zirvesi’nin mottosunu gençler başaracak diye yorumluyorum. Çünkü Türkiye’nin şu andaki mevcut yapısına baktığımız zaman genç neslin yaratmış olduğu potansiyeli göz önünde bulundurduğumuzda bunu söyleyebilirim. Türkiye nüfusunun yüzde 15’ini genç nüfus oluşturuyor” dedi. Akbalık, sürdürülebilirliğe dikkat çekerek şu detayları paylaştı: “Yazılım ve bilişimle ilgili olan süreçler; şirketlerin bundan sonraki dönemde sürdürülebilirliğinin varoluş sebeplerini oluşturan temel olgular haline gelmiş durumda. Ülkemizde son dönemlerde öne çıkan dijital oyun şirketleri var ve bunlar çok ciddi rakamlarla satılabilir. Bu da Türkiye’deki bu genç nüfusun yaratmış olduğu aklın sermayesi. Daha doğrusu gençlerin sermayesi; akılları.” “Bizim esas problemimiz; şirketler olarak yazılım süreçlerine çok entegre olamamamız, veri kullanımını çok iyi yapamamamız” diyen Akbalık, “Sektöre baktığımızda; verileri doğru analiz eden şirketler, gelecekte neler yapabileceklerini somut bir şekilde öngörüyor. Buna göre stratejilerini belirliyorlar. Şirket içerisinde verimliliği ve sürdürülebilirliği de bunun üzerine kurmamız gerekir. Çünkü birçok yazılım buna destek veriyor. Bu yazılımları ve bahsetmiş olduğumuz programları doğru kullandığımız takdirde şirketlerin içerisinde verimli ve sürdürülebilir iş modelleri oluşturuyoruz. Türkiye’de 5-10 yıldır, yeni yazılımlarla birçok şirket kendini yeniledi ama orta ölçekli şirketlerde maalesef bunun olmadığını görüyoruz. Bu da bir kayıp olarak tanımlanabilir. Şirketlerin bu konudaki gelişmelerini biraz daha artırması gerektiğini düşünüyorum” değerlendirmesini yaptı.

Gayrimenkul sektörünün altında; bilgi, donanım ve bilime dayalı yapı var

Bugün mesleki olarak farklı bir yerde bulunduğunu; gayrimenkul geliştirmesi yaptıklarını belirten Akbalık, “Bu binaların yapılış şeklini veya kurguladığımız temayı anlatmayacağım ama bunların hepsinin

Özak Global Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Akbalık

altında bilgi ve donanım bulunduğunu ve bilime dayalı bir yapı olduğunu söylemek istiyorum” dedi. Akbalık, şöyle konuştu: “Yazılım süreçleri; dijitalleşmeyle beraber günümüz dünyasındaki bütün şirketlerin en önemli unsurları haline gelmiş durumda. Biz de Özak Global olarak bu süreçte bu eksikliği gördük. e-Ticaretin yaratmış olduğu katma değer malum ve şirketlerin de dünyaya mal satabilmesi için bu adaptasyonu doğru gerçekleştirmeleri gerekiyor. Biz de bu bakış açısıyla yola çıkarak bilişim, yazılım ve tasarım üzerine bir meslek okulu kurmaya karar verdik. Büyükyalı’nın arka tarafında 4 bin metrekare içerisindeki alan; Milli Eğitime bağışladığımız ve yapmış olduğumuz çalışmalar doğrultusunda müfredatını da tamamen kendi öngörülerimiz ve çeşitli ihtiyaçları göz önünde bulundurarak hazırladığımız, bir taraftan da mütevellî heyetini kendi içimizde planladığımız bir okul olarak tasarlandı. Bu okul şu andaki mevcut sektörlerin temel kaynağını oluşturuyor. Biz şirket olarak yazılım ve bilişim tarafında çok ciddi anlamda, nitelikli eleman bulma konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Buradaki katma değer ne kadar yüksek olduğunu ve bu gençlerin nasıl entegre edilmesi gerektiğini hem kamu hem iş dünyası, özel sektör ve sivil toplum örgütleri ile bunun yapılması

gerektiğini düşünüyorum. Bu okulun esas temel gerekçesi de, bu bakış açısından kaynaklandı.”

Okul; bilişim ve yazılım tarafındaki değerleri ülkeye kazandıracak

Ahmet Akbalık, “Dünyayı teknoloji kurtaracak ama Türkiye’de bu teknolojiyle beraber gençlerin ortaya koymuş olduğu akıl kurtaracak diye düşünüyorum” değerlendirmesini yaparak şunlara dikkat çekti: “Bu sebeple gençlerin önünü açmalı, tercih yapma konularında bu tip yaklaşımlarla bakış açılarını desteklemeliyiz. Teknolojinin getirmiş olduğu sanayileşmeyle gelen yapıdan sonra baktığımızda buradaki en büyük potansiyelin hizmet sektöründe ve bilişim, yazılım tarafında olduğunu görüyoruz. Buradaki okulun temelinde de, bir arabayı düşünün; arabanın bütün aksamını yapsanız da yazılım ve bilişim tarafını birleştirmeden siz bu arabayı donatamıyorsunuz. O sebeple biz burada hem bilişim hem yazılım hem de tasarım okulu oluşturduk. Yaklaşık 300 öğrencinin her yıl mezun olabileceği bu okul, bu yıl başlangıcını yaptı. Umuyorum ki bundan sonraki süreçte de, en önemli bilişim ve yazılım tarafındaki değerlerimizi, ülkeye kazandıracak.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Yönetilen hizmetlerin avantajı; yatırımın geri dönüşü

GlassHouse Ülke Müdürü Özer Erdoğan, operasyon modelini yöntemler ve disiplinlerle gerçekleştirdiklerinin altını çizerek “Bu ortamları artık sizin için kolaylaştırdık; disipline ettik ve bunları size sağlamış olduk” değerlendirmesinde bulundu.

GlassHouse Ülke Müdürü Özer Erdoğan, ‘Yönetilen Bulut Hizmetleri ile Öngörülebilirlik ve İnovasyon’u anlatarak “Bizim işimizin içerisinde belirli işlerin düzenlenmesi ve yönetilebilmesi, verimli olabilmesi için bilişim altyapılarının düzgün çalışabilmesi lazım” ifadesini kullandı. Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Maalesef şu anda bunları robotlarla gerçekleştirmek mümkün değil. Size bunu yönetilen servislerle nasıl yaptığımızı anlatmaya çalışacağım. Bizim bölgemizi de kapsayacak şekilde yaklaşık 2.000 bilgi işlem müdürüyle gerçekleştirilmiş bir araştırma mevcut. Katılımcıların yüzde 60’ı dijital dönüşüm, dijitalleşme gibi isimlere sahip projelerin, çok uzun zaman aldığını söylüyor. Böylece de bu projelerin gerçekleşmediğini vurguluyorlar. Özellikle pandemi ile birlikte kullanıcı deneyimini artırmak, bu projelerin en önemli amaçlarından birini oluşturdu. Ancak benim dikkatini çekmeye çalıştığım noktada; yöneticiler daha çok altyapıyı etkin kıldırma çalışıyor. Çünkü orası çok kompleks bir yapı; çok zaman harcıyorsunuz. Bu da projeleri, etkinliği, kârlılığı, her şeyi etkiliyor. Biz bir işin en kısa sürede gerçekleştirilmesini istiyoruz.”

“Operasyondan verimlilik sağladığınız andan itibaren maliyeti düşüreceksiniz”

Erdoğan, ‘İhtiyaca Göre Yönetilen Hizmet Tipleri’nden bahsederek “Daha öncesinde de bunu kullanıyorduk ancak şimdi adlandırıyoruz. Kısa sürede çözüm sağlanıyor. “İhtiyaca Göre Yönetilen Hizmet Tipleri’nin 4 türü var. Bunlardan biri; ‘Yönetilen Uygulama ve Destek Hizmetleri’. Artık ‘chatbot’lar üzerinden hizmet-bilgi almak istenen servisin çok daha hızlı bir şekilde kullanımı söz konusu oldu. Bu da bir yönetilen uygulama ve destek hizmeti. Dolayısıyla güvenlik, yönetilen altyapılar gibi kurumun kendi içerisinde dahi olsa başka firmaların yönetimi gerçekleştirdiği durumları görebiliriz. Yönetilen hizmetlerin size temel faydasına baktığımızda; bunların hepsini operasyonel, birbirinin türevi olarak düşünebilirsiniz. Çünkü siz bir şekilde operasyondan bir verimlilik sağladığınız andan itibaren bir maliyeti düşüreceksiniz. İş sürekliliği var; bu çerçevede sürece dair hiçbir şeyle uğraşmayacaksınız. Dolayısıyla size vaat ettiği bu noktalarda pek çok faydayı sizlere sağlıyor. Şu an anlattıklarım gelecek değil; Glasshouse olarak şu anda verdiğimiz hizmetler. Müşterilerimiz var, referanslarla birlikte bunları görebilme şansımız var. Yönetilen hizmetlerin avantajlar kapsamında en öne çıkan unsurlarının başında yatırımın geri dönüşü geliyor” dedi.

GlassHouse Ülke Müdürü
Özer Erdoğan

Özer Erdoğan, 2004 yılından beri sektörde olduklarının altını çizerek “Katar’da, Türkiye’de, Güney Afrika’da bulunuyoruz. Almak istediğiniz ürün gamımız ve diğer taraftan servislerimizin yer aldığı bir hizmet portföyümüz bulunuyor. Bize ne yapmak istediğinizi, ne kadar zamanda ayağa kaldırmak istediğinizi söylüyorsunuz. Biz de yapının büyüklüğüne ve tipine göre bir hafta içerisinde hazır hale getiriyoruz. Bunu bir kuruluş gibi düşünebilirsiniz. Sürekliliği, aktarımı, operasyonun devamlılığını da gerçekleştiriyoruz. Eğer siz dijital dönüşüm içerisinde felaket kurtarma yapıyorsanız, projeniz buysa, ben sizin için hemen kısaltabiliyorum. Dönüşümlerde başka bir kurumla çalışmak durumundasınız; başka türlü yolu yok zaten. Bütün yedekleme politikaları bende, ne zaman alındığı, ne zaman geri alındığı, her şeyini yönetiyorum. Bu da bu süreyi sizin için kısaltmış oluyor” değerlendirmesinde bulundu. “Kurumlar, pek çok şeyle uğraşmak zorunda kalmaktan yıldı” diyen Erdoğan, şunları aktardı: “Bu nedenle tek çatı altına aldık ve servis sağlayıcısı olarak bunların hepsini size sağlamaya başladık. Bunun yanı sıra güvenlik ürünlerini de içerisine koyduk. Çünkü artık sizin tür ve konunuzu adresleyecek eleman bulmanız mümkün değil. Ama altyapınız salt bulutun üzerinde ise tüm bu güvenlik servislerinin yönetimine kadar alabiliyorsunuz. Ve bunun sayesinde ilerleyebiliyorsunuz. Bugün aynı şeyi tamamen SAP platformlarında veriyoruz.

Obase altyapısıyla bunların hepsini yönetiyoruz. Bunun hepsinin çalışacağı Oracle altyapısını da bulut altyapısından verebiliyoruz. Siz bir proje yapmaya kalkıştığınızda bunların hepsini yapmak istediğinizde, yeni cihaz aldığınızda sıkıntı çekiyorsunuz. Çözümümüzle; bir ay içerisinde bütün yapınızı ayağa kaldırıp kullanabilecek bir altyapı bulmuş oluyorsunuz. Bunların çok kıymetli olduğunu düşünüyoruz.”

Sadece bir bulut ortamı değil, operasyonel model sunuluyor

Bugün dijital dönüşümde bilgi işlem müdürlerinin veya kurum sahiplerinin en çok şikayet ettiği konunun süre olduğunu dile getiren Erdoğan, “Doğrudan bunu kısaltabiliyoruz ve bu büyük avantaj sağlıyor. Bugün bulut ortamı diyoruz; bu bir operasyonel değişim, operasyonel kurtarma, operasyonel bir modeldir diyoruz. Neden? Yönetilenin içinde olduğundan kaynaklanıyor. Çünkü operasyonunuzun farklı ve kolay bir yöntemini bulduğunuz bir ortam. Öyle bir ortam ki disiplini çok yüksek. İçerisindeki yetkinlik ve süreçlerin ilerlemesi ancak böyle sağlanıyor. Çünkü biz bu ortamları başka türlü yönetemeyiz. Endüstri standartlarında kullandığınız yetiştirilmiş çok farklı elemanlarla bunları gerçekleştiriyoruz. Onun için burası sadece bir bulut ortamı değil, operasyonel modeldir diyoruz” açıklamasını yaptı.

Saldırganların hedefleri net

Siber güvenlik çok geniş bir dünya. Çok farklı alanlardan çok farklı disiplinlerle karşı karşıya geliyoruz. Roksit Global Pazarlar Çözüm Danışmanı Osman Karan, “Dijital Dönüşümde Güvenliğin Önemi” başlıklı sunumunda DNS güvenliğini ele aldı.

Atak yüzeyi sürekli genişliyor. Dijital dönüşümle birlikte çok ciddi yeni başlıklara doğru yelken açmaya başladık. Hayatımıza bulut, konteyner alanlar, endüstriyel sistemler girdi. Saldırganlar genişleyen bu atak yüzeylerine karşın manipülasyon tekniklerini geliştirmeye devam ediyorlar. “Yaptıkları tüm bu ataklar ve siber atakların tüm bu gelişiminin çok karmaşık ve sofistike ataklara evrildiğini görüyorsunuz. Bu noktada önemli bir protokol var; o da DNS” diyen Osman Karan, bu yorumunu şöyle detaylandırdı: “DNS, çok basit bir domain-name sistem olarak görülüyor; fakat güvenlik alanında DNS’in çok ciddi bir etken olduğunu söyleyebilirim. Son yıllarda saldırıların yaklaşık yüzde 95’inde çok ciddi bir DNS manipülasyonu olduğunu gözlemliyoruz. Hem geleneksel BT mimarisi içindeki varlıklarımız, hem de modern olan tüm paydaşlar DNS’e ihtiyaç duyuyor. Bir sunucu kurduğunuzda DNS konfigürasyonu yapıyorsunuz. Kullanıcının bir mail gönderebilmesi için muhakkak bir DNS konfigürasyonuna ihtiyacı var. Siber ataklarda DNS’in kullanımı çok yaygın. Bunlardan bazıları; DNS Aldatma, DNS Zehirlenme, DNS DDoS. Bunlar doğrudan DNS sunucularını hedef alıyor. İster BT altyapınızda kullandığınız iç DNS’ler olsun, ister web servisi yayınladığınız dijital servisleriniz olsun, saldırıların tamamen buraları hedef alıyor. Aynı zamanda Domain Hacking, DGA gibi tamamen alan adlarını manipüle eden ataklar da mevcut. DNS tünelleri ve DNS atakları gibi doğrudan DNS sorgularını hedef alan saldırı teknikleri olduğunu gözlemliyoruz. Saldırganlar; ortalama saldırıları, zararlı yazılımları dağıtımları, komut-kontrol sunucularına erişim, veri sızdırma, hedef kaynak ele geçirme gibi birçok alt motivasyona sahip durumdadır.”

Saldırganların temel taktikleri

Dünyadaki 506 milyondan fazla domain’in yarısından fazlası ‘down’ durumunda, Osman Karan’ın tabiriyle herhangi bir IP kaydı yok. Yani bir alan adı alıyorsunuz; fakat arkasına hiçbir IP adresi bağlamıyorsunuz. “Bu, saldırıların temel taktiklerinden biri. Çünkü

Roksit Global Pazarlar Çözüm Danışmanı
Osman Karan

izlendiklerini, takip edildiklerini biliyorlar” diyen Osman Karan, “Geçişlere baktığımızda bir saldırının 4-5 ay içerisinde 4-5 kategoriye geçiş yaptığını gözlemliyoruz. Siber güvenlik hizmeti sağlayıcılarının, şirketlerin kendilerini takip etmeyi mümkün olduğunca zorlaştırmaya çalışıyorlar” eklemesini yaptı. Osman Karan, DNS güvenliğinin zorluklarını ise şöyle açıkladı: “Bunlardan biri olan DNS logları, çok ciddi bir data yüküne sahip olmaları nedeniyle en çok öne çıkan durumda. Bu data yığını içerisinde sizin DNS tabanlı bir güvenlik tehdidini anlamamız gerçekten çok zor. Diğer bir nokta; SIEM’ler. SIEM’ler bu işi yapabilmek için çok efektif araçlardır; ancak bu kez siz tüm bu data yığını doğrudan SIEM’lere aktardığınızda ciddi bir EPS artırımına sebebiyet veriyorsunuz. Birçok CRM de EPS tabanlı çalışıyor, bu da sizin maliyetlerinizi etkiliyor ya da zamana bağlı olarak tasarruf etmenizi zorlaştırabiliyor. NGFW gibi bazı yeni teknolojiler de var. Bunlara da baktığınızda

tünelleme teknikleri gibi DNS tabanlı atakları maalesef kaçırdığını gözlemliyoruz. Bir de karşımızda regülasyonlar var. Biz Roksit olarak 3 temel çözüm öneriyoruz. Bunlardan biri olan Cyber X-Ray, 506 milyondan fazla domain’inin kategorizasyon bilgisine sahip olabileceğiniz ve tüm bu değişken, dinamik dünyayı anlayabileceğiniz bir servis. Aynı zamanda biz Secure DNS ve DNS Visibility adında iki farklı çözüm öneriyoruz. Bu iki çözümümüzle de DNS güvenlik servisi, bulut tabanlı koruma, DNS yönlendirme, tamamen kurum içerisinde DNS tabanlı tehditleri önlemeye yönelik güvenli bir çözüm sunabiliyoruz. DNS Visibility ile çok daha gelişmiş bir DNS güvenlik analizi gerçekleştirebiliyoruz. Bu, kurumsal BT altyapılarında çok önemli. Artık siber güvenlik dünyası bir Mash dünyasına doğru gidiyor. Bu durumda siz de bir güvenlik üreticisi olarak diğer güvenlik üreticileri ile entegre olmak durumunda kalıyorsunuz. Biz de Roksit olarak özellikle DNS tarafında entegrasyonlar sağlıyoruz.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Vazgeçilmez bir gereklilik halini aldı!

Bilişim Zirvesi '22'de günün ikinci yarısında ana sahnede "Bulut Teknolojiler Programı" katılımcılarla buluştu.

Açılışı yapan isim, "Dijital Dönüşümün Merkezinde Bulut Bilişim ve İşletmelere Sunduğu Avantajlar" başlıklı sunumuyla Bulutistan Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan Gençtürk oldu. Global anlamda bilişim sektörünün, bulut teknolojilerinin rotasını değerlendiren Gençtürk, bulut teknolojilerini tercih sebeplerini anlattı. Bulutistan'ın çalışmaları ve başarıları hakkında bilgi vererek sözlerine başlayan Gençtürk, "Ana gayemiz; bulut alanında Türkiye'den çıkan unicorn olmak. Türkiye'de geldiğimiz noktayı yurtdışına taşıyabilme arzusundayız. İlk yurtdışı ofisimizi Azerbaycan'da açtık. Önümüzdeki süreçte diğer CIS ülkeleri, İngiltere, Almanya gibi açılımlarımızla devam edeceğiz" bilgisini paylaştı.

Giyilebilir teknolojiler, mobil teknolojiler, RPA gibi yeni teknolojiler, artan IoT çözümleri gündemde. Sürekli büyüyen verinin işlenmesi gerekiyor. Bunun için de Gençtürk'ün belirttiği gibi işlem gücüne, depolama alanına ihtiyaç var. "Müşterilerimizin de bu sürekli büyüyen yatırımları kendi yatırımlarıyla desteklemeleri artık çok mümkün olmuyor. O yüzden devreye bulut bilişim giriyor" açıklamasını yapan Gençtürk, şu bilgileri paylaştı:

"Gartner araştırmasına göre, dünyadaki bulut pazarının 2025 yılında yaklaşık 1 trilyon doları bulması, toplam IT sektörünün ise 5 trilyon dolar olması bekleniyor. Türkiye'de de bulut teknolojileri olağan hızıyla devam ediyor. Dünyadaki şirketlere baktığınızda 'cloud-first' anlayışı kabul görürken, tek bulut sağlayıcı üzerinden değil, birden fazla bulut sağlayıcı üzerinden işlemleri gerçekleştirdiklerini görüyoruz. Global anlamda bu sayı 6-7. Türkiye'de de daha büyük ölçekte şirketlerin multi-cloud'a geçtiklerini görüyoruz. Bu da bulut teknolojilerinde "multi-cloud

management" ile birden çok bulut yapısının yönetilmesinin gerekliliği ortaya koyuyor. Bulutistan olarak önemli çözümlere imza atıyoruz. Regülasyonlar var. Türkiye'nin verisi Türkiye'de kalmalı. Bu zaten Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin bir mottosu. Bu bağlamda Bulutistan olarak tüm bulut altyapısı yatırımlarımızı Türkiye'de yaptık. 5 farklı veri merkezi üzerinden hizmet veriyoruz ve müşterilerimizin tüm verileri Türkiye'de depolanıyor."

Öncelik maliyet değil, çeviklik Gençtürk, bulut teknolojilerine geçiş noktasında müşterilerini motive eden noktalardan birkaç tanesini de paylaştı. Buna göre, 500'ün üzerinde müşteriyle yapılan ankette maliyet unsurunun çok da öncelikli olmadığı görüldü. "Müşterilerimizin birincil önceliği çeviklik" saptamasını yapan Gençtürk'ün belirttiği gibi, kendi veri merkezinde geleneksel on-prem yatırımı yapmak istendiğinde yaşanacak süreç belli: Satın alma sürecini işletmek, doğru tedarikçiyi bulmak, siparişinizi vermek ve siparişin ulaşmasının ardından yerinde kurulum yapmak. "Bugün bu süreç gerek çip krizi, gerekse lojistik krizler nedeniyle sunucu ve veri depolama ürünleri için 4-6 ay, network ürünleri için 9-12 ay" bilgisini paylaşan Gökhan Gençtürk, ekledi: "Tüm bu rekabet koşullarında bir iş birimi bir IT altyapısı talep ettiğinde o kaynağı 1 yıl sonra elde edebilecekleri yanıtını zannediyorum kimse kabul etmeyecektir. Burada imdada bulut teknolojileri yetişiyor. Bugün bu teknolojileri bulut teknolojilerinden temin etmeniz durumunda saatler mertebesinde, bazen maksimum günler seviyesinde hizmet almanız mümkün."

Gençtürk'ün dikkat çektiği bir konu da ölçeklenebilirlik. Yılın sonunda küresel bazda ve Türkiye'de de hayat bulan perakende sektörü indirim günlerini örnek gösteren Gençtürk, şöyle devam etti:

"Bunun gibi perakende sektörü için tüm özel günleri topladığımızda 1 ayı geçmeyecek bir zamandan bahsediyoruz. Kendiniz on-prem yatırımlarla bunu karşılamaya çalışırsanız, yılda sadece 1 ay kullanacağınız altyapı için atıl ve maliyetli bir yatırımla karşılaşmış oluyorsunuz. Günümüz rekabetinde de bunu hiçbir yönetici kabul etmiyor. Bu noktada da imdada bulut teknolojileri yetişiyor. Türkiye'de bulut bilişim teknolojileri hızlı gelişimine devam ediyor. Büyüyen verinin depolanması ve işlenmesi için farklı servislere ihtiyaç var. Bunların her birini bulut teknolojileriyle çözmek mümkün."

Bulut, esneklik kazandırdı "Bulut Teknolojiler Programı", Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Köşe Yazarı Kerem Özdemir'in yönettiği "Verinin Yaşadığı ve Yönetildiği Platformlar" başlıklı panelle tamamlandı. Panelin katılımcıları GlassHouse SAP Lideri Hüseyin Bilgen, Fibabanka Ar-Ge ve İnovasyon Ofisi Müdürü Mustafa Ulus, Pnetworks CEO'su Ömer Ragıp Özkan, SabancıDX Teknoloji Hizmetleri Lideri Serkan Şahin ve MadameCoco Bilgi Teknolojileri Müdürü Taner Turan oldu. Farklı sektörleri temsil eden panelistler buluttan beklentilerini ve pandemi ile gelişen bulut talebini, regülasyonlara uyum gerekliliklerini, bu alanda yerli ve milli teknolojilerin önemini değerlendirdi. Perakende sektöründe bulut kullanımı hakkında bilgi veren Taner Turan, "Hepimiz elektrik kullanıyoruz; fakat elektriği üreten elektrik santrali gibi olmaya çalışmıyoruz. Bulutu böyle görmek gerekiyor" değerlendirmesini yaptı. MadameCoco olarak bunu yapmaya çalıştıklarını, pandeminin şirketlere

ivme kazandırdığını belirten Taner Turan'a göre, bu olumlu ivmelenmeyi bulut ile devam ettirmek gerekiyor. Taner Turan, şöyle devam etti: "Bulut kapsamında hem Türkiye'de, hem dünyada çok ciddi regülasyonlara tabiyiz. Bulut, bize esneklik kazandırdı, adapte olmamızı hızlandırdı. Bulutta olmak bundan sonraki süreçlerde de şirketin tercihi olacaktır. IT başlığında görev alıyorsa dahi MadameCoco'da yazılım ekibinin başındayım. Orada DevOps süreçlerini gerçekleştirebilmek, şu anda konuşan uygulamalarımızı buluta adapte edebilmek önceliğimiz. Yol haritamızda bu tip yatırımları olabildiğince artırarak ilerlemeye gayret ediyoruz. Ölçeklenebilirlik bizim açımızdan da çok önemli. Şirketler eskisinden farklı bir finansal modele sahip. Artık diğer iş birimlerinin de bütçeleri buraya kaydırarak anlamlandırabiliyoruz. Kimin hangi ürünü ne sürede koşturduğunu, hangisinde ne tür fayda sağladığını çok net görebiliyoruz. MadameCoco IT olarak da olabildiğince bunu devam ettirmek istiyoruz."

Ekosistem sürekli geliyor Bankacılık olarak regülasyonlar paralelinde buluta daha mesafeli yaklaşan tarafta olduklarını belirterek sözlerine başlayan Fibabanka Ar-Ge ve İnovasyon Ofisi Müdürü Mustafa Ulus, "Ama Avrupa ve diğer bölge ülkeleriyle karşılaştırıldığında Türkiye'de bankacılık çok gelişmiş durumda. Gerek ürün çeşitliliği, gerek pazara çıkış hızı, insan kaynağı kalitesi anlamında çok farklı bir noktadayız" vurgusunu yaptı. Pandeminin de etkisiyle Türkiye'de bankacılık

BİLİŞİM ZİRVESİ

alanında önemli gelişmeler olduğunu hatırlatan Ulus, şu değerlendirmeyi yaptı: “Geldiğimiz noktada şubeye geldiğinizde yapabileceğiniz işlemlerin tamamına yakını video bankacılık kanalı üzerinden yapabilir hale geldiniz. Açık Bankacılık kavramı, bu yılın başındaki yönetmelik değişikliğiyle birlikte hayatımıza kalıcı olarak girdi. Burada bambaşka bir servis bankacılığı modeli ortaya çıktı. Bankalar olarak arayüzlere entegre olup API’larla onların da bankacılık faaliyetlerine başlamalarına aracılık etmeye başladık. Dolayısıyla ekosistemin gelişmesiyle birlikte sektörün üzerindeki yük oldukça arttı. Birçok sektörün tam ortasında yer alan bir yapıdayız. Bir de dijital bankacılık karşımıza çıktı. Konvansiyonel bankalar şubeler ve dijital kanallar üzerinden işlem yaparken, bu kanunla beraber hiç şubesi olmayan, tamamen dijital olarak doğan bankalar hayatımıza girmeye başladı. Buradaki gelişmeye ayak uydurabilecek bir teknoloji altyapısına da ihtiyaç duyuyoruz. Bu da çeviklik, hız, güvenlik, performans gerektiriyor. Ölçeklenebilir olma gibi bir ihtiyacı ortaya çıkarıyor. Bunu da takdir edersiniz ki kendi veri merkezlerimiz üzerinden hayata geçirmeye çalışmak kolay değil. BDDK, bankaların birincil ve ikincil sistemlerinin yurtiçinde olması gerekliliğini ortaya koyuyor. Geldiğimiz noktada lokal servis sağlayıcıların Türkiye’de bulunan veri merkezleri üzerinden tüm bu hizmetleri bulut nimetlerinden faydalanacak şekilde alabilme avantajına sahip olduk.”

4. Sanayi Devrimi’ni yakalama çabası

“Her şey bir ihtiyaçtan ortaya çıkıyor” saptaması ile sözlerine başlayan GlassHouse SAP Lideri Hüseyin Bilgen’e göre, 4. Sanayi Devrimi ve dijital dönüşüm ile kurumlar bunu kendilerine, iş süreçlerine, müşterilerine verdikleri deneyime dönüştürebilmek için kendileri de bir dönüşüme başlıyor. “Otomobilin ürettiği veri de, Airfryer’ınızın ürettiği veri de, kızımın TikTok’ta ürettiği veri de bu bileşenin bir parçası” diyen Bilgen, şöyle devam etti: “Her kurumun kendi verisi, kurum içerisinde silolar olmasına rağmen yönetilebilir olmaktan çıkıyor. Çünkü

Bulutistan Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan Gençtürk

verinin elde edilmesinin amacı, o veriden işe yarar üretmekten ileri geliyor. Büyük veri dediğimiz yapı bu şekilde ortaya çıkıyor ve bu büyük veriyi kurumun içerisinde yönetmek zorlaşıyor. Fakat bizim gibi bulut bilişime verdiğiniz zaman, bizim size her zaman en güncel teknolojiyi sunmamız gerekiyor. Amazon, Azure’un versiyonlarına baktığımızda, her geçen gün o günün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılmış versiyonlar olduklarını görürsünüz. Dolayısıyla bulut bilişim, bizim ortaya çıkarıp insanların gelip kullanmalarına yönelik ikna etmeye çalıştığımız bir şey değil. Şirketlerin bunu yapmaya çalışmalarının nedeni, 4. Sanayi Devrimi’ni yakalamaya çalışmaları.”

Ar-Ge, ülkenin geleceği

Pnetworks CEO’su Ömer Ragıp Özkan, hemen hemen tüm ülkelerin bulutlarını kendi ülkeleri içerisinde tutma eğilimlerine, verinin kendi ülkelerinde kalması isteğine dikkat çekti. Böyle olunca ülkeler de kendi teknolojik birikimlerini artırma yoluna gidiyorlar. “Bugün Türkiye’nin TOGG’u yapmak istemesinin sebebi de, teknoloji birikiminin ülkemiz içerisinde kalmasını sağlamak ihtiyacından kaynaklanıyor” diyen Ömer Ragıp Özkan, şöyle devam etti: “Verinin iletilmesi, verinin güvenliği noktasında donanımsal ve yazılımsal bu bilgi nasıl üretilebilir, nasıl ülkemizde kalabilir, bu bilgi geleceğe nasıl taşınabilir şeklinde

teknoloji yatırımlarımızı yaptık. Pnetworks bir grup şirketi. Veri merkezinden başlayıp, büyük veriye kadar birçok alanda hizmet veren bir grubun bünyesinde yer alıyoruz. Ancak Pnetworks olarak biz odağımız veri iletimi ve veri güvenliği. Bu noktada Bilişim Vadisi’nde TOGG ile komşuyuz. Ar-Ge’miz Teknopark’ta. Gelecek nesiller için üretilen bir Ar-Ge’nin ülkenin geleceğinde önemine inanıyoruz. Bu bağlamda bulut teknolojilerinin ülkemizde olmasına değer veriyoruz. Ülkemizde bulunan veri merkezlerinin bulut teknolojilerine erişimi esnasında da kendi mühendislerimizin tasarladığı cihazlarla yazılımlarla kriptolarla erişimin sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. BDDK’nın özellikle birincil ve ikincil veri merkezlerinin ülkemizde kalması düşüncesi Orta Doğu’ya da sirayet etmiş durumda. Bugün Katar’a, Suudi Arabistan’a gittiğinizde verilerini ülkelerinde nasıl tutabileceklerine yönelik bir düşünce yaklaşımı içerisinde olduklarını görürsünüz. Bu bağlamda ülkemizde de bulut teknolojilerinin gelişmesi, bulut teknolojilerinin merkezi bir şekilde yönetilebilir olması, bu verinin de kendi milli teknolojilerimize yatırılmasını değerli buluyorum.”

Hız ve kaliteli sonuç hedefleniyor Bulut bilişim, üreticilerin ürettiği ürünleri ortaya koymasının dışında, aslında bir yönetim modelini de herkesin önüne getiriyor. SabancıDx Teknoloji Hizmetleri

Lideri Serkan Şahin’e göre, sektörün bulut bilişime, bulut bilişimin sektöre ihtiyacı olan bir yere doğru gidiyoruz. Sektörler içerisindeki her türlü projenin üreteceği değere bakmaya çalışırken, Serkan Şahin’in belirttiği gibi, zamana karşı bir yarış var. Hızlı ve kaliteli bir sonucun ortaya çıkması gerekiyor. “Bunu yaparken de her zaman bir şeyleri kontrol ediyor olmanız ve riski de kendi başınıza taşıyamıyor olmanız lazım” tespitini yapan Serkan Şahin, şöyle devam etti: “Bulut teknolojilerinin inovasyona nasıl adapte edileceğine bakarak hareket ediliyor. Açık bankacılık örneğini de göz önünde bulundurarak sanıyorum 2030 gibi klasik bankacılıktan söz edemeyeceğiz. Klasik bir otomobil sürmeyeceğiz. Klasik bir alışveriş deneyiminden bahsedemeyeceğiz. Sonuç olarak tüm bunlar hepimizin sektörden beklentilerini, iş bakış açımızı, proje yapışımızı değiştiriyor. Bulut teknolojisi de bize tüm bu arkada dönen teknolojiyle yapılan işlerin dışında, ön tarafta herkesin kendi ürününü ürettiği, harekete geçtiği ve bu ürünleri bir pazar yeri gibi kullanılabilir bir duruma getirdiği sağlayıcı olmaya başlıyor. Belki de 2030 yılında bulut tedarikçisi diye bir şeyden de bahsetmeyeceğiz. Bunlara ürün tedarikçisi adını vereceğiz. Herkesin kendi ürününü getirerek yaptığı, teknolojiyi alıp kullandığı, teknolojik iş yapan bir fabrikaya dönüşeceğiz belki.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Gücün merkezi yapay zeka!

“Süper Gücünüz Yapay Zeka ile Yeni Dünyaya Yolculuk” başlıklı sunumuyla Digitopia CEO’su Halil Aksu, Bilişim Zirvesi ‘22’de yapay zekanın ‘gerçek’ anlamını katılımcılarla paylaştı.

Günümüzün en popüler konusu dijital dönüşüm ve bunun kapsamında yapay zeka da en büyük güç. Halil Aksu’ya göre, dijital dönüşüm bir araç ve tek bir ürün, kutu, proje ile hayata geçirebileceğimiz bir şey değil. “Buna, yarı iletkenin icadından beri devam eden bir evrim diyebiliriz” yorumunu yapan Halil Aksu’ya göre, şirketimizin daha kârlı, devletimizin daha rekabetçi, şehrimizin daha yaşanabilir olması gibi her kim için sürdürülebilir başarı ve dijital yetkinlikleri, ‘hayatımızı hayal etmek’ olarak tanımlayabiliriz.

Pandemide farklı içerik sağlayıcılarını sonuna kadar tükettik. Bu noktada kullanım bulan cihaz artık sadece telefon değil ve hayatımızın her alanında olan bir sistem söz konusu. Tüm sektörlerde dijital dönüşüm ve bunun bireye nasıl yansıdığını sunumunda örneklerle paylaşan Halil Aksu, şu bilgileri verdi:

“Digitopia olarak, bir şirketin ne kadar dijital olduğunu 6 parametreye sahip Dijital Olgunluk Endeksi ile ölçüyoruz. Bunlar müşteri, operasyon, insan, yönetim, inovasyon, teknoloji şeklinde boyutlar. Bu boyutlar arasında sadece teknoloji olmadığını görüyoruz. Şirketlerin dijital olgunluk seviyelerini 1-5’lik skalada oldukça ayrıntılı, sektörden, ölçekten, coğrafyadan

bağımsız bir şekilde 360 derece ölçebiliyoruz. 2020’de 67 tane ölçüm yaptık. Şirketlerin ortalaması 2.69’du. 2021 yılında 10 farklı sektörde 16 farklı ülkede 104 ölçüm yaptık. 2022’nin bitmesine yakın olduğumuz bugünlerde 2.85’e çıktı. Buradan da ne kadar yavaş ilerlediğini görebiliyorsunuz.”

Yapay zeka bizim elimizde

En çok yatırımı teknolojiye yapıyoruz, Aksu’nun tabiriyle bu şekilde dijitalleşeceğimizi düşünüyoruz. Müşteri, inovasyon, operasyon ise bir miktar geride kalıyor. “Oysa şirketlere rekabet gücü kazandıracak yer orası” vurgusunu yapan Halil Aksu, “Bu dijital yetkinlikleri 3 ana kategoride dijital süper güçler olarak kategorize ediyoruz” dedi. Analitik kabiliyet, bağlantısallık, otomasyon ve entegrasyon kabiliyeti şirketlere, süreçlere süper güç katacak. Bu bilgiyi veren Halil Aksu, eklemeyen geçmedi: “Ancak bu yine bir araç. Amacımız süper güç olmak değil, işleri hızlandırmak. Yavaşlamamız için hızlanmamız lazım.”

Yaratılan ikinci fayda; “precision”, yani ‘hassasiyet’ ve Halil Aksu’nun belirttiği gibi bu da, işleri çok daha keskin planlayabilmek, çok daha planlı yönetebilmek anlamını yansıtıyor. Bilgiye dayalı kararlar vermek önem kazanıyor.

Digitopia CEO

Halil Aksu

“Yapay zekanın düğmesini açacak olan da, kapatacak olan biziz” diyen Halil Aksu, şöyle devam etti:

“Bilim insanlarına göre, bu yüzyılda katastrofik yapay zeka senaryoları cereyan etmeyecek. Yapay zeka bu anlamda bir araç. Amaç; verimliliğimizi, hassasiyeti, hızı, entegrasyonu, katma değeri, kaliteyi artırmak. 2019 yılında Türk Yapay Zeka Zirvesi kapsamında “Yapay zeka, medeniyetimizin yeni işletim sistemi” şeklinde bir cümle kullanmıştık. Elektrik olmasaydı burada oturamazdık. İnternet şu an olmasa elimiz, ayağımız titrer. Medeniyetin bir takım işletim

sistemleri var. Yazıyı icat ettik. Matbaayı icat ettik. İçten yanmalı motoru icat ettik. Bu temel yatay teknolojiler olmadan bu medeniyet işlemez. Yapay zeka da böyle bir şey. Muhtemelen blockchain de böyle bir şey olacak; ama yapay zeka çok hızlı şekilde ilerliyor. Yapay zeka bundan 100 yıl önceki elektrik, 70 yıl önceki uzay savaşları gibi... Yapay zekanın üstünlüğünü elde eden ülke, dünya hakimiyetini domine edecek. O yüzden Amerika ile Çin arasında böylesine yoğun bir mücadele var. Çünkü bu, epey keskin bir teknoloji.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Tüm sektörler, yapay zekayı merkeze alıyor

Bilişim Zirvesi '22 kapsamında günün ikinci yarısı, ana sahnede "Dijital İş Süreçleri, RPA ve Yapay Zeka Programı" katılımcılarla buluştu.

Programda açılışı yapan isim Digitopia CEO'su Halil Aksu'nun "Süper Gücünüz Yapay Zeka ile Yeni Dünyaya Yolculuk" başlıklı sunumunun ardından "Yönetilebilir Hizmetlerde Yapay Zeka" başlıklı sohbet gerçekleştirildi. 1Ware Technology Stratejik İş Geliştirme ve Pazarlama Müdürü Sibel Erçetin, Servicepark DevOps & Yazılım Geliştirme Ekip Yöneticisi Cenk Coşkun ile hem yönetilen hizmetleri hem de Servicepark DevOps ekibinin geliştirdiği hizmetler ve çözümler bütünü Monitorpark hakkında bilgileri paylaştı. Cenk Coşkun'a göre, iki tip yönetilen hizmet var. Bunlardan bir tanesi reaktif olarak izleme yapıp reaktif çözümler üreten, müşterilerin, kurumların taleplerine göre çözümler sunan bir hizmet yönetim biçimi. İkincisi ise proaktif bir yönetim hizmeti. Bu yapıda müşteriler ya da kurumlar daha teklif etmeden veya kendilerinde bir sorun oluşmadan önden hazırlıklar yapılarak alınan alarmları otomatik olarak çözmeyi hedefleyen bir mimari söz konusu. Monitorpark ile bunu hedeflediklerini vurgulayan Cenk Coşkun, bu yapıyı bir ürün olarak değil, hizmetler bütünü olarak konumlandıklarını belirtti. Bu mimaride kurumlarda bulunan donanım katmanından başlayarak yazılım, OS, data katmanı, kendi yazdıkları yazılımın ürettikleri metrikler multi-talent yapıda çalıştırılan servislerle izleniyor ve üretilen en düzgün metrikler bir büyük veri platformuna alındıktan sonra burada AI ile işlenerek alarmlar üretiliyor. Hedef ise yapay zeka ile kuruma özel eşik değerlerinde ürünü konfigüre edip, optimizasyonunu da sağlamak. Buradaki hizmet bütünlüğü başlığında arızaları

tespit edebilmek, bunlara göre SLA raporları oluşturabilmek, bunlar için bilgilendirme yapmak, kesintileri tespit edebilmek, raporları düzgün çıkarabilmek, performans değerlerini ya da daha önce farklı müşterilerden alınan hataların bir kopyasının başka müşteride olmaması adına alarm veren bir sistem söz konusu.

Sistem, birkaç adım üzerinden ilerliyor. Adımlardan biri SLA takibi yapabilmek ya da bir sonraki verilecek hizmeti daha iyi değerlendirebilmek için oluşturulan Servicepark yönetim platformu. Monitorpark, bu hizmetlerin sadece bir tanesi ve Cenk Coşkun, "Monitorpark hizmetimiz üzerinden devam ettirebildiğimiz, cloud, container platformlarınızı yönetebildiğiniz Bulut Park hizmetimiz var" eklemesini de yaptı. Bu yapıda birçok metrik toparlanıyor ve bu metrikler büyük veri platformuna aktarılıyor. Bu platform üzerinde işlenen büyük veri, yapay zekayla belirli bir süreyi aştıktan sonra anlık sterilizasyonları otomatik olarak hesaplanıp önünüze uyarılar getiriyor. "Buna göre otomasyonu çalıştırabiliyor ve size raporlar üretebiliyoruz" diyen Cenk Coşkun, şöyle devam etti:

Her kurumun kendine özel çözümü olmalı

"Proaktif izleme yapabilmek için bu hizmeti geliştirdik. Analiz ve raporlama yapabiliyoruz. Kurum için özel yazılımlarınız varsa, bu yazılımları izleyip size özel aksiyonlar üretebiliyoruz. Amacımız sizin üzerinize tam uyan bir ceket üretebilmek. Bizce her kurumun kendine özgü bir izleme kurulumu olmalı. Bu izleme sürekli optimize edilmeli, sürekli güncelleştirilmeli, eşik değerleri değiştirilmeli. Biz

de bunu başarılı bir şekilde yaptığımızı gördüğümüzde bu otomasyonu sorunu çözmeye de kullanmaya başladık. Donanım katmanından başlıyoruz. Donanımın CPU değerleri, CPU sıcaklıkları, üzerinde duran bir sensörün çalışıp çalışmadığından başlayarak OS katmanına ilerliyoruz. Bir sanallaştırma katmanı izleyebiliyoruz. SQL ya da halihazırda herkesin bildiği yazılımların metriklerini derleyebiliyoruz. Ağ güvenlik sistemleri, veri tabanları, sunucu sistemlerinin ürettiği metrikleri toparlarken bir yandan da üzerinde çalışan servisin metriklerini toparlayabiliyoruz. Aylık raporlarınızı üretebiliyoruz. Geliştirme ekibimiz büyük bir ekip. Sistem ekibi, Network ekibi, Security gibi diğer ekiplerle beraber bu eşik değerlerini sürekli inceliyor ve kurum değerlerinizi sürekli güncelliyoruz. Bunu otomatik yapabilmek için 'babysitting' adını verdiğimiz 3 aylık süreçte aldığımız aksiyonları, eşik değerlerinizi belirliyoruz ve size sorarak bunu otomatiğe çeviriyoruz. Bulut altyapısında bulunan web arayüzümüz ise aksiyonlarınızı alabildiğiniz ve raporlarınızı görebildiğiniz bir yapı. Hizmet yönetimi kapsamında içeride büyük bir destek ekibine sahibiz. Bir büyük veri platformumuz var ve bu platformun üzerinde alarm metrikleri, arıza tespit metrikleri gibi metrikler bulunuyor. Buradan raporlamalar oluşturabiliyor ve otomasyonu tetikliyoruz. O zaman bilgi güvenliğini de sağlamak için içeride bu işi kaynak kodumuzu kullanarak

belirli servisler içinde tokenlar aracılığıyla iletiyoruz. Karşıda sizin lokasyonunuzda bulunan prop cihazlarımızla sorunun varlığını tespit edip, size ifade ediyor, sorunu dışarı çıkarmadan çözebiliyoruz. Farklı bir cihazda oluşabilecek sorunun asıl kaynağını gözlemleyip öncelikli sorunu giderdikten sonra diğer sorunu gideriyoruz. Tüm bu işlemler kapsamında her kurumun istek ve ihtiyaçlarına yönelik dashboard'lar oluşturabiliyoruz. Raporlarımız SLA paketlerine göre değişebiliyor."

Katman bazında büyüyen yapı
Etkinlik, "İnsandan Makineye Yolculuk" başlıklı panelle tamamlandı. Kurumsal Dönüşüm Platformu Koordinatörü M. Göker Sarp'ın yönettiği panelin katılımcıları ise Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve Pakistan Endüstriyel Otomasyon İş Birimi Başkan Yardımcısı Kerem Barlak, Defacto Dijital İnovasyon & İş Çözümleri Müdürü Kerim Cantürk, Denizbank Grup Müdürü Selçuk Candaş ve Peranet Genel Müdürü Umut Mazgal oldu. Açılış konuşmasında Endüstri 4.0 konseptinin ortaya çıkışı ve yıllar içinde gelişimine odaklanan M. Göker Sarp, küresel evrimin rotasını sordu. Kerem Barlak, şu yanıtı verdi:

"Schneider Electric'in 4 ana alanı var. Bunlar akıllı binalar, altyapı, sanayi ve veri merkezi. Sadece sanayiye değil, çeşitli alanlara hizmet verdiğimiz için Endüstri 4.0 ifadesini çok kullanmıyoruz. Teknolojileri

BİLİŞİM ZİRVESİ

Servicepark DevOps & Yazılım Geliştirme Ekip Yöneticisi

Cenk Coşkun

Programda açılış yapan isim Digitopia CEO'su Halil Aksu'nun "Süper Gücünüz Yapay Zeka ile Yeni Dünyaya Yolculuk" başlıklı sunumunun ardından "Yönetilebilir Hizmetlerde Yapay Zeka" başlıklı sohbet gerçekleştirildi. Ware Technology Stratejik İş Geliştirme ve Pazarlama Müdürü Sibel Erçetin, Servicepark DevOps & Yazılım Geliştirme Ekip Yöneticisi Cenk Coşkun ile hem yönetilen hizmetleri hem de Servicepark DevOps ekibinin geliştirdiği hizmetler ve çözümler bütünü Monitorpark hakkında bilgileri paylaştı. Cenk Coşkun'a göre, iki tip yönetilen hizmet var. Bunlardan bir tanesi reaktif olarak izleme yapıp reaktif çözümler üreten, müşterilerin, kurumların taleplerine göre çözümler sunan bir hizmet yönetim biçimi. İkincisi ise proaktif bir yönetim hizmeti. Bu yapıda müşteriler ya da kurumlar daha teklif etmeden veya kendilerinde bir sorun oluşmadan önden hazırlıklar yapılarak alınan alarmları otomatik olarak çözmeyi hedefleyen bir mimari söz konusu. Monitorpark ile bunu hedeflediklerini vurgulayan Cenk Coşkun, bu yapıyı bir ürün olarak değil, hizmetler bütünü olarak konumlandıklarını belirtti. Bu mimaride kurumlarda bulunan donanım katmanından başlayarak yazılım, OS, data katmanı, kendi yazdıkları yazılımın ürettikleri metrikler multi-talent yapıda çalıştırılan servislerle izleniyor ve üretilen en düzgün metrikler bir büyük

veri platformuna alındıktan sonra burada AI ile işlenerek alarmlar üretiliyor. Hedef ise yapay zeka ile kuruma özel eşik değerlerinde ürünü konfigüre edip, optimizasyonunu da sağlamak. Buradaki hizmet bütünlüğü başlığında arızaları tespit edebilmek, bunlara göre SLA raporları oluşturabilmek, bunlar için bilgilendirme yapmak, kesintileri tespit edebilmek, raporları düzgün çıkarabilmek, performans değerlerini ya da daha önce farklı müşterilerden alınan hataların bir kopyasının başka müşteride olmaması adına alarm veren bir sistem söz konusu. Sistem, birkaç adım üzerinden ilerliyor. Adımlardan biri SLA takibi yapabilmek ya da bir sonraki verilecek hizmeti daha iyi değerlendirebilmek için oluşturulan Servicepark yönetim platformu. Monitorpark, bu hizmetlerin sadece bir tanesi ve Cenk Coşkun, "Monitorpark hizmetimiz üzerinden devam ettirebildiğimiz, cloud, container platformlarınızı yönetebildiğiniz Bulut Park hizmetimiz var" eklemesini de yaptı. Bu yapıda birçok metrik toparlanıyor ve bu metrikler büyük veri platformuna aktarılıyor. Bu platform üzerinde işlenen büyük veri, yapay zekayla belirli bir süreyi aşttıktan sonra anlık sterilizasyonları otomatik olarak hesaplanıp önünüze uyarılar getiriyor. "Buna göre otomasyonu çalıştırabiliyor ve size raporlar üretebiliyoruz" diyor Cenk Coşkun, şöyle devam etti:

Her kurumun kendine özel çözümü olmalı

"Proaktif izleme yapabilmek için bu hizmeti geliştirdik. Analiz ve raporlama yapabiliyoruz. Kurum için özel yazılımlarınız varsa, bu yazılımları izleyip size özel aksiyonlar üretebiliyoruz. Amacımız sizin üzerinize tam uyan bir ceket üretebilmek. Bizce her kurumun kendine özgü bir izleme kurulumu olmalı. Bu izleme sürekli optimize edilmeli, sürekli güncellenmeli, eşik değerleri değiştirilmeli. Biz de bunu başarılı bir şekilde yaptığımızı gördüğümüzde bu otomasyonu sorunu çözmeye de kullanmaya başladık. Donanım katmanından başlıyoruz. Donanımımızın CPU değerleri, CPU sıcaklıkları, üzerinde duran bir sensörün çalışıp çalışmadığından başlayarak OS katmanına ilerliyoruz. Bir sanallaştırma katmanı izleyebiliyoruz. SQL ya da halihazırda herkesin bildiği yazılımların metriklerini derleyebiliyoruz. Ağ güvenlik sistemleri, veri tabanları, sunucu sistemlerinin ürettiği metrikleri toparlarken bir yandan da üzerinde çalışan servisin metriklerini toparlayabiliyoruz. Aylık raporlarınızı üretebiliyoruz. Geliştirme ekibimiz büyük bir ekip. Sistem ekibi, Network ekibi, Security gibi diğer ekiplerle beraber bu eşik değerlerini sürekli inceliyor ve kurum değerlerinizi sürekli güncelliyoruz. Bunu otomatik yapabilmek için 'babysitting' adını verdiğimiz 3 aylık süreçte aldığınız aksiyonları, eşik değerlerinizi belirliyoruz ve size sorarak bunu otomatiğe çeviriyoruz. Bulut altyapısında bulunan web arayüzümüz ise aksiyonlarınızı alabildiğiniz ve raporlarınızı görebildiğiniz bir yapı. Hizmet yönetimi kapsamında içeride büyük bir destek ekibine sahibiz. Bir büyük veri platformumuz var ve bu platformun üzerinde alarm metrikleri, arıza tespit metrikleri gibi metrikler bulunuyor. Buradan raporlamalar oluşturabiliyor ve otomasyonu tetikliyoruz. O zaman bilgi güvenliğini de sağlamak için içeride bu işi kaynak kodumuzu kullanarak belirli servisler içinde tokenlar aracılığıyla iletiyoruz. Karşıda sizin lokasyonunuzda bulunan prop cihazlarımızla sorunun varlığını tespit edip, size ifade ediyor, sorunu dışarı

çıkarmadan çözebiliyoruz. Farklı bir cihazda oluşabilecek sorunun asıl kaynağını gözlemleyip öncelikli sorunu giderdikten sonra diğer sorunu gideriyoruz. Tüm bu işlemler kapsamında her kurumun istek ve ihtiyaçlarına yönelik dashboard'lar oluşturabiliyoruz. Raporlarımız SLA paketlerine göre değişebiliyor."

Katman bazında büyüyen yapı
Etkinlik, "İnsandan Makineye Yolculuk" başlıklı panelle tamamlandı. Kurumsal Dönüşüm Platformu Koordinatörü M. Göker Sarp'ın yönettiği panelin katılımcıları ise Schneider Electric Türkiye, Orta Asya ve Pakistan Endüstriyel Otomasyon İş Birimi Başkan Yardımcısı Kerem Barlak, Defacto Dijital İnovasyon & İş Çözümleri Müdürü Kerim Cantürk, Denizbank Grup Müdürü Selçuk Candaş ve Peranet Genel Müdürü Umut Mazgal oldu. Açılış konuşmasında Endüstri 4.0 konseptinin ortaya çıkışı ve yıllar içinde gelişimine odaklanan M. Göker Sarp, küresel evrimin rotasını sordu. Kerem Barlak, şu yanıtı verdi:
"Schneider Electric'in 4 ana alanı var. Bunlar akıllı binalar, altyapı, sanayi ve veri merkezi. Sadece sanayiye değil, çeşitli alanlara hizmet verdiğimiz için Endüstri 4.0 ifadesini çok kullanmıyoruz. Teknolojileri de katmanlamak gerektiğinde birinci katmandaki teknolojiler; akıllı cihazlar, haberleşme teknolojileri, bağlanabilir cihazlar olabilir. İkinci katmanda; dashboard yazılımları, görselleştirme yazılımları, insanların karar almasına yardımcı olan kontrol boyutunda yazılımlar. Günümüzde en çok katma değer yaratan bir üst katmana geçtiğimizde yapay zeka, artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, dijital ikiz gibi konseptler var ve talepler bu noktaya doğru evriliyor. Bu üç katmanı bağlayan haberleşme ve bulut teknolojileri var."
Cebe giren banka kazanır
Bankacılık sektöründe bu alanda yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi veren Selçuk Candaş'ın belirttiği gibi, sadece Türkiye'de değil, dünyanın her tarafında bankacılık en regüle sektörlerden bir tanesi. Regülasyonlara zamanında tepki gösterebilmek için de teknolojiye ihtiyaç var.

BİLİŞİM ZİRVESİ

Risk dünyası kesintisiz büyüyor ve gelişiyor madem...

Kurumsal yapıyı, öncelik ve hedefleri gözeterek bir güvenlik mimarisi kurgulamak da gereklilik halini alıyor.

Bilişim Zirvesi '22 kapsamında günün son etkinliği "Büyük Veri ve Güvenlik Teknolojileri Programı" oldu. Açılışı yapan isim ise "Güvenlik İstihbaratı için Büyük Veri Analitiği" başlıklı sunumuyla KPMG Türkiye Siber Güvenlik Kıdemli Müdürü İsmail Orhan oldu. Bir tarafta siber güvenlik ve güvenlik analizlerinin çıktısı olan istihbaratlar, diğer tarafta da bunların hacmini gösteren büyük veri bulunuyor. Bu saptamasının ardından İsmail Orhan, "Vücut ölçülerimin kaydedilmesi, sevdiğim rengin bilinmesi gibi binlerce alt başlık büyük veriyi oluşturuyor. Ben siyah rengi seviyorum, XXL bedeni tercih etmek durumunda kalıyorum. Ceketini de zorunluluktan giyiyorum. Bu üç basit bilgiyi dahi birleştirdiğinizde bana karşı yapacağınız ortalama ataklarından bin tane örnek çıkarabiliyorsunuz. Beni birisi arasa, bu beden ölçülerini ve renkleri bildiğini ifade eden çok güzel bir konuşma yapsa, beni kaosa sokup benden bazı bilgileri alabilme ihtimali var" bilgisini paylaştı. Bunu bir adım ileri götürdüğümüzde, İsmail Orhan'ın tabiriyle uygun kişiler ya da yazılımlar ve RPA'ler tarafından bu veriler anlamlandırılırsa, çıktılarını yaratabilirse neler olabileceğini düşünmek gerekiyor. İsmail Orhan, bunu şöyle örnekledi:

Riskler giderek çeşitleniyor

"Yıllar önce Orta Doğu'da yer alan, gizli olması gereken bir Amerikan üssü açığa çıktı. Açığa çıkmasının nedeni oradaki askerlerden birinin kullandığı iFit isimli bir saatin koşuya çıktığında çizdiği rotaydı. O kadar güzel bir simetri ile koşmuş ki, tüm askeri üssün çevresini açığa çıkarmış. Özellikle hükümet destekli hacker grupları

bunları hedef koyuyorlar ve çok büyük bir istihbarat olan askeri üssün yeri tespit edilmiş oldu. Çok büyük yatırımlar yapan ülkeler, askeri birimler dahil olmak üzere konu uygulama kullanımı olduğunda bunlar dahi basit hatalarla açığa çıkıyorsa, bu dataların kullanılması kıyamete giden en büyük yollardan biri olabilir. Ben bunun korkulması gereken bir konu olduğunu düşünüyorum."

"Kendi düşmanınızı yaratabilirsiniz"

Alınan istihbarat birden çok anlamlı ya da anlamsız, yapı içi ya da yapı dışı fark etmeksizin tüm verilerin toplanıp anlamlandırılabilirdiği takdirde karşımıza yükse 84 ihtimalle doğruya giden yanıtlar çıkarabiliyor. Siber istihbarat, yıllardır uygulanan bir sistem. Dijitalleşme ve teknoloji ilerledi ve belirli uygulamalar veya belirli dijital izler takip edilerek istihbarat elde edilmeye başlandı. Sonrasında insanlar aracılığıyla fiziksel istihbaratı dijital ile birleştirip doğru korelasyonu yaparak doğru cevapların gelmeye başladığı ve bunun bir sonraki adımı olarak tahminlemenin öne çıkacağı görüldü. "Geleceğinizle ilgili kararlara yönelik düşmanlar yaratabilirsiniz" vurgusunu yapan İsmail Orhan, şöyle devam etti:

Saniyede trilyonluk hareketler anlam buluyor

"Bir yerde bir büyük veri var. Bu kadar tehlikeli bir yer içerisinde bize çok büyük kaoslar doğurabilecek bir yetkinlik, bu büyük veriyi alıp kullanma yaklaşımı olabilir. Şirketlerimizin verilerini, kişisel verileri toplayalım dediğimizde, doğru

KPMG Türkiye Siber Güvenlik Kıdemli Müdürü
İsmail Orhan

uygulamalarla bunların içerisinde hem insan, hem de RPA bulunmak zorunda. Türkiye'de 1 birim saniye içerisinde 2.8 milyon dijital hareket görülmüş. Bu 2.8 trilyon hareketi bir insanla yapamazsınız; ama bir insanla bu hareketi korele edebilirsiniz. Her saniyedeki 2.8 trilyon veri tahmin edilebilirse, terör saldırıları dahi tahmin edilebilir. Şirketimizin olası gizli bilgilerinin tahminlemesi yapılabilir. Tarım alanında hava şartları tahminlenebilir, buna göre bir yatırım yapılabilir. Bu örnekler gibi binlerce alanda kar edebilir ve güvenliği yükseltebiliriz. Ancak, ben bunların tümünün üstüne milli güvenliği koyuyorum. Olası terör saldırıları, olası siber ataklar, olası devlet destekli hackerlara karşı aksiyon alınması için bu büyük veri kullanılabilir. Bu noktada da konuya quantum computing sürece dahil oluyor. Yaklaşık 6 yıldır kendi alanımın yanında quantum computing alanında da çalışmalar yapıyorum. ABD'de konuyla ilgili çalışmalardan birine kabul edilmiş Türk vatandaşlarından biriyim. Biz burada quantum teknolojisinin gelmesiyle birlikte oluşacak yeni siber risklere karşı

aksiyonların alınması adına belirli algoritmaları hazırlarken, büyük veriyi elimizdeki yeteneği kullanarak nasıl anlamlandırabileceğimize yönelik çalışmalar yapıyor. Saniye içerisindeki 2.8 trilyon dijital hareketi anlamlandırabilmek için kullanılacak güç quantum computing'tir. Eğer yapılan yatırımlar quantum dönüşümüne girmiyorsa, en azından teorik tarafta büyük veriyi kuantumla korele etmek zorunda olduğumuzu tahminleyemiyorsa, kuantum fırtınasının altında sınırlı olacağız. Hepimiz birer datayız. Kuantumla diliyle konuşmak gerekirse birer olguyuz. Attığımız her adım, aldığımız her nefes, yaptığımız her işlem, paradan daha değerli olan datayı doğuruyor. Biz hepsinin toplamından oluşan büyük veriyi doğru anlamlandırırızsa en çatıda milli güvenlik olmak üzere yapacağımız yatırımlara, iş süreçlerimize kadar onlarca kat güvenlik içerisine alabiliriz. Bu konuşma sonrasında size önerim; kişisel verilerimizin oluşturduğu büyük veriden korkmamanız gerektiğini bilmek ve bunu doğru şekilde anlamlandırabilecek kişi

BİLİŞİM ZİRVESİ

ya da kurumlarla iletişime geçip, güvenliğimizi ve karlılığımızı artırmaya çalışmaktır.”

İstanbul Senin, kapsamlı iletişim platformu

Program, BThaber gazetesini editörü Handan Aybars'ın yönettiği “Devasa Verinin Stratejik Avantaja Dönüştürülmesi” başlıklı panelle tamamlandı. Panelistler ise İGDAŞ Bilgi Sistemleri Müdürü Arcun Tanju, SearchInform Chief Business Development Officer Alexey Pinchuk ve Sangfor Deputy Country Manager Harper Zhang oldu. Arcun Tanju, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde (İBB) veri yönetim stratejisi ve akıllı şehir konsepti ile bu yapıyı nasıl bir araya getirdiklerini anlattı. İGDAŞ'ın İBB'nin önemli iştiraklerinden biri olduğunu belirterek söze başlayan Arcun Tanju, akıllı şehirlerden bahsetmeden büyük veriye değinmenin mümkün olmadığını hatırlattı. Arcun Tanju'nun belirttiği gibi, İstanbul, birçok ülkeden bile daha büyük bir şehir. Bu kadar büyük bir şehirde üretilen veri miktarı da sensörler, IoT cihazları, CCTV kameraları, vatandaşa hizmet verilen noktalarda toplanan veriler gibi kanallarla çok büyük boyutlara ulaşılıyor. “Bunları yönetmek adına yapabileceğiniz çok şey var, ama tüm bunları dikkatle yapmanız da şart” diyen Arcun Tanju, şöyle devam etti:

“180 tane proje İstanbul'u bir akıllı şehre tam anlamıyla dönüştürebilmek için var. Akıllı şehirlerin küresel bazda birçok örneği var. Bunlardan birkaç örnek vermek istiyorum. Bir tanesi, mobilite örneğinden gidersek New York'ta bir proje ile İstanbul'dakine benzer biçimde şehrin çeşitli yerlerine yerleştirilen sensörler ve kameralar vasıtasıyla toplanan verilerle şehir içindeki trafik ışıklarının zamanlamalarını ayarlayarak daha düşük bir trafik yoğunluğu yakalamaya çalışıyorlar. Bir diğer örnek San Francisco'da ve park yeri ararken kendiniz bir trafik yaratmış oluyorsunuz. Bunun önüne geçebilmek için hangi park yerinde uygun alan olduğunu baştan size söyleyerek sizi doğrudan oraya yönlendiren bir

sistem kurmuşlar. Şehir içindeki park yerlerinin fiyatlamalarını da buna göre ayarlayarak büyük veriden fayda sağlamış oluyorlar. Yönetişim alanında da sizin bu topladığınız verileri vatandaşın hizmetine sunabilmek için yaptıklarınız sayesinde çok daha yüksek bir iletişim yakalama şansınız var. İBB bu yolda önemli çalışmalar yapıyor. Seul de başarılı bir örnek ve sensörler ve kameralarla topladıkları veriyi vatandaşın hizmetine sunarken, bu verilerle iletişim ağı iyi olmayan ve bakıma muhtaç yaşlılara nasıl daha iyi hizmet götüreceklerini tahminlemeye çalışıyorlar. Biz de İstanbul'da buna benzer çalışmalar yapmak istiyoruz. İstanbul Senin isimli SuperApp'imiz ve şu an 2 milyon kişi tarafından yüklendi. Doğrudan doğruya büyük şehir belediyesiyle iletişim kurabileceğiniz bir platform ve İBB iştirakleri tarafından verilen birçok hizmete oradan ulaşabiliyorsunuz. Aynı zamanda iletişim kurma şansınız da oluyor. Topladığınız bu veriyi girişimcilere sunduğunuz zaman daha da büyük faydalar elde etme şansınız var. Bu kapsamda İBB Açık Veri Portalı'nı devreye aldık 2020 Ocak itibarıyla. Toplam erişim sayısı 33 milyon oldu 2021 yılsonu itibarıyla. 4,5 terabayt da toplam veri transferi oldu. Erişim sağlayan tekil kullanıcı sayısı 566 bin. Yani hızlı bir

şekilde akıllı şehirlere doğru yaratıcı ve yenilikçi hizmetlerin verilmesi adına önemli adımlarla ilerliyoruz.”

Hibrit iş hayatı ve gereklilikleri!

Nexta Çözüm Danışmanlık ile iş ortaklığı sonucunda Türkiye pazarında etkinliğini artırmayı hedefleyen SearchInform, bilgi güvenliği ve risk yönetimi başlıklarında çalışmalara hız vermeyi planlıyor. Bu başlıklarda Türkiye'nin kendileri için hızla büyüyen bir pazar konumunda olduğunu vurgulayan Alexey Pinchuk, şöyle devam etti:

“Bilgi güvenliği başlığında Türkiye önemli bir potansiyeli ortaya koyuyor. İnanıyoruz ki, gelecek 2-3 yıl içinde pazarda büyüme de ikiye katlanacak. Türkiye pazarının potansiyeline inanıyoruz. Bu pazara birkaç yıl önce giriş yaptık ve 2 yıl önce Türkiye pazarındaki bilgi güvenliğine bakış ile bugünkü bakış açısı arasında önemli farklar olduğunu net biçimde görüyoruz. İnanıyoruz ki bilgi güvenliğinin benimsenmesi, kurumsal büyümenin de itici gücü olacak.”

Pandemi sonrasında öne çıkan hibrit iş hayatı, network ve bulut bilişim başta olmak üzere kurumsal BT yapısında yeni bir bakış açısını gerekli kılıyor. Nexta Çözüm Danışmanlık'ın Türkiye'de tek yetkili distribütörü olduğu Sangfor da güvenlik çözümleri

ile özellikle network ve bulut başlığında öne çıkıyor. Detayları, Harper Zhang şöyle anlattı: “Hibrit yapılar ve çalışma modelleri birçok şirkette büyük ölçüde benimsendi. Ama konu hibrit hayat tarzı olduğunda, konu da sadece çalışanların bazılarının evden çalışmasına izin vermek, bazıları ofiste çalışsın demek değil. Bu değişimi desteklemesi gereken birçok teknoloji var. Evden çalışmada birçok engelle karşılaşıyor olabilirsiniz. Misal network ve veri erişimini nasıl koordine etmek gerekiyor, iş yaparken güvenliği ve veri sızıntısı olmamasını nasıl garantileriz, altyapının tüm bu değişime uyumunu nasıl sağlarız? Bu noktada biz, ihtiyaca göre farklı çözümleri sunuyoruz güvenliğe erişim, kullanıcı tanımlaması, veri sızıntısı koruması, uygulamalara erişimde kesintisiz çalışacak bir altyapı gibi başlıklarda. Hem network güvenliği konusunda hem de altyapı çözümleri başlığında çalışmalar yürütüyor, bu alanda özel bulut çözümümüzü kullanıcıya sunuyoruz. Bu tarz ihtiyaçları karşılamada rakiplerimize kıyasla avantajımız farklı üreticilerin çözümlerini buluşturup ilerleme zorluklarına karşı tüm ihtiyacı tek bir yapıda sunmamız. Ayrıca bunu maliyet avantajı ile sunuyor, tek bir çözüm çatısı altında entegrasyon ve maliyet avantajı ile farkımızı gösteriyoruz.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Tüm tarafların bir 'stratejisi' olmalı

Her sektörde her ölçekte şirket, kurumsal geleceğinin liderleri için doğru hazırlıkları yapmak zorunda. Bireysel ve kurumsal devamlılık için bu elzem.

Bilişim Zirvesi '22'de günün ikinci yarısında "Dönüşüm için Yetenek Yönetimi" başlıklı bir sohbet katılımcılarla buluştu. Odgers Berndtson & Profil International Kurucu Ortağı Ayşe Öztuna Bozoklar'ın yönettiği sohbet buluşmasının katılımcıları ise Koç Sistem Genel Müdürü Mehmet Ali Akarca, Cargill Gıda Ortadoğu, Türkiye & Afrika Kurumsal İlişkiler Direktörü Arzu Örsel, Bir Gün CEO finalistleri Mustafa Özkök ve Alp Altunkaya oldu. Cargill'in uyguladığı "Bir Gün CEO" projesi hakkında bilgi veren Arzu Örsel, bu programı 8 ay uyguladıklarını belirterek, "Dünyayı teknoloji kurtaracak; ama gençler dünyayı güzelleştirmeye devam edecekler. Eğitimli ve nitelikli genç yeteneklerin ülkemizde çok fazla sayıda bulunduğunu ve bu anlamda şanslı olduğumuzu belirtmek istiyorum" eklemesini yaptı. Cargill'de eğitimi bir

insan hakkı konusu olarak değerlendirdiklerini söyleyen Arzu Örsel, "Eğitime erişmek insan hakları konusudur ve global şirketlerin hemen hemen hepsinde olduğu gibi Cargill'de de faaliyet gösterdiğimiz her yerde mutlaka eğitime erişimi desteklemeye önem veriyoruz" dedi. Türkiye'de TEV ile birlikte yürüttükleri "120 Yarının Kadın Lideri" projesini örnek gösteren Arzu Örsel, şöyle devam etti:

Yetenek yönetimine bakış

"Yeni çağa uyum sağlamak adına biz profesyonellerin konfor alanımızdan çıkıp alışkanlıklarımızı değiştirmeye hazır olmamız lazım. Gençlerle çalışmanın şu avantajı bizi de konfor alanlarımızdan çıkarıp farklı bakmaya yönlendiriyor olmaları. Bugün şirketlerin

rekabet ettiği alanların başında yetenek ve dijital dönüşüm rekabeti geliyor. Dolayısıyla insan kaynakları mı, insan yatırımı mı, hatta yetenek yatırımı mı olduğu noktasına bakıyor olmamız gerekiyor. Öğrenme çevikliğine sahip, yıkıcı gelişim yeteneğine sahip gençlerle çalışmak istiyorduk. Bu proje de bize bu imkanı verdi. 10 kişilik İcra Kurulu Üyeleri olarak 3 arkadaşımıza 8 ay boyunca bir proje briefing'i verdik. Bu, bir ürün geliştirme projesiydi. O kadar farklı yerlerden baktılar ki, ürünü geliştirme sürecinde yaptıkları araştırmalar, bize getirdikleri model sadece ürünle ilgili değildi, aynı zamanda hizmet ve servis ile ilgiliydi. 8 ay boyunca düzenli toplantılar yaptık, birlikte yemekler yedik. Biz de onlardan öğrendik. Altını çizmek istediğim şu ki; yetenek yönetimi derken, yeteneği konuşurken orada bir yetenek var, onu kullanmayı bilmek, deneyimlemek de profesyonellerin kendilerini açmaları gereken alan. Biz Cargill olarak karşılıklı çok şey öğrendiğimizi, bu arkadaşların bizi dönüştürdüğünü düşünüyoruz. Umuyoruz ki onlar da bu deneyden olumlu çıktılarla faydalanmışlardır."

Liderliğin gereklilikleri değişiyor
"Bir gün CEO" programı, belirsizlik döneminde ortaya çıkan ekonomik, sosyal meselelere ortak akılla çözüm bulmak için iş hayatında aktif rol oynayan 4 nesilden yetenekleri bir araya getiren bir program. Program, ekonomik ve sosyal meselelere çözüm üretirken bir yandan da yararlı işler yapmak, bu sayede topluma, insanlığa değer katmak, doğa ile bütünleşik yaşayıp sürdürülebilirliğe hizmet etmek gibi bir yönü de var. Bu sözlerle başladığı konuşmasında kendi süreci hakkında bilgiler veren Bir Gün CEO finalistleri Mustafa Özkök, lisans öğrencisi iken başlayıp sonrasında yüksek lisans ve iş hayatı boyunca devam eden 2 yıllık süreç içerisinde yer aldığı bu programda deneyimlerinden ve kazanımlarından bahsetti. "Liderlik kavramına yetenek dönüşümünde önem veren kurumlar, CEO'lar ve biz gençler tarafından doğru tanımlanabilmesi kritik bir öneme sahip" diyen Mustafa Özkök, detayları şöyle anlattı:

Sürekli öğrenen bir yolculuk!

"Programın ilk bölümünde; liderlik, problem çözme, dayanıklılık, duygusal farkındalık ve teknolojinin hayatımızdaki önemi ile ilgili çeşitli eğitimler aldık. Eğitimlerimiz bittikten sonra da farklı sektörlerde yer alan firmaların çözüm bekleyen konularda düşüncelerimizi paylaştığımız, kurum kültürlerini tanıdığımız ve yöneticileri ile tanıştığımız bu sürece dahil olduk. Programın ikinci aşaması ise gerçek bir iş modelini CEO ve diğer üst düzey yöneticilerle çözmeye çalıştığımız 8 haftalık bir süreci içeriyordu. Sonraki haftalarda ise Cargill takımı ile birlikte fırsatlar ve yeni tüketim alışkanlıkları üzerine yeni bir ürün geliştirme üzerine çalıştık. Bu ürünü pazarda nasıl hayata geçirebilecekleri üzerine bir iş planı hazırladık. Bu süreçte biz genç yetenekler onların

BİLİŞİM ZİRVESİ

tecrübelerinden kaynaklanan vizyonlarını, problemleri ele alma şekillerini, risk yönetim metodlarını öğrenirken, bugün liderleri olarak bizden yeni müşteri dinamiklerini, teknoloji ile değişen dünyaya daha hızlı adapte olmanın önemini öğrenmiş oldular. Bir yandan çalışıp yüksek lisansımı yaparken bir yandan da Cargill takımı ile proje yapmak zaman zaman yorucu bir süreç olsa da bu benim için çok keyif aldığım ve sürekli öğrendiğim bir yolculuk oldu.”

Yenilikleri takip etmek bir zorunluluk

Bu noktada Ayşe Öztuna Bozoklar, Mehmet Ali Akarca'ya dijital dönüşümdeki deneyimlerini ve tavsiyelerini sordu. “Yetenek krizi hem bizim sektörümüzde hem de diğer sektörlerde her gün konuştuğumuz, panellerde tartıştığımız bir konu” diyen Mehmet Ali Akarca'nın belirttiği gibi, teknoloji tüm sektörleri kesiyor. Bu nedenle etkisi tüm sektörlerde çok net biçimde görülüyor. “Bu tür programların olması yetenekli arkadaşlarımızın daha ileriye gitmesi adına çok kritik oluyor” vurgusunu yapan Mehmet Ali Akarca, herkesin farklı yetenekleri olduğu gerçeğinden yola çıkarak, şu vurguyu yaptı:

Yetişmiş insan kaynağına hep talep olacak

“Önemli olan çalışanlar, liderler, geleceğin liderleri olarak yeteneklerimizin nerede daha iyi olduğunu anlamak ve o yetenekleri sürekli geliştirmek. 30 küsur yıldır iş hayatındayım. Ben işe başladığımda Telex vardı. Sonra fax geldi, çok heyecanlanmıştık. Ondan sonra internet geldi. Şu an AI, analitik konuşuyoruz. Bunlar, benim iş hayatında gördüğüm. Siz bunları takip etmezseniz hayatta, iş dünyasında kalmanız veya sıkıcı olmayan bir iş yapıyor olmanız mümkün değil. Tüm

arkadaşlarımızı ve şirketlerimize söylüyoruz ki, yapılan işin keyifli olması lazım. Bunun için de yeni bir takım işlere bakmanız lazım. Artık hangi üniversiteden mezun olduğunuz da önemli değil. Çünkü o kadar çok kendini geliştirebileceğiniz fırsat var ki, bugün bilişim sektöründe çalışan pek çok arkadaşımız esasında okuldan mezun olmadı; ama kendini geliştirdi. Önümüzdeki 10 yılda popüler olacak mesleklerin hiçbirisi şu anda yok. Dolayısıyla bizim sürekli kendimizi geliştirmemiz lazım. Bir Gün CEO gibi projeler nesiller arasındaki farkı ortadan kaldırmak açısından çok önemli. Neticede bir süre sonra yöneticilerde bir körlük oluşuyor. Siz kendinizi ne kadar vizyoner görüp dünyayı takip ederseniz edin o şekilde olmuyor. KoçSistem olarak bu sene 78. yılımızı kutluyoruz ve yaş ortalamamız 28. Türkiye dahil buradaki değerleri almış, bizim kültürümüzü benimsemiş tüm çalışanların çok ciddi bir avantajı var. Her zaman Türkiye'deki yetişmiş insan kaynağına talep olacak. Bunu kısa vadede tehdit olarak görebiliriz; ama orta vadede Türkiye için önemli bir fırsat. Bugün Hintliler dünyayı yönetiyor. Tüm teknoloji şirketlerinin başında Hintliler var.

İngiltere'nin Başbakanı Hint asıllı. Dolayısıyla beyin göçü ile dışarıya gitme de kötü değil, bu hepimize bir fırsat açacak, hepimizin kültürel gelişimine bir faydası olacak.”

Sıra dışı bir deneyim

Bir Gün CEO finalistlerinden Alp Altunkaya, programdan Almanya'daki eğitimi sırasında nasıl yararlandığını anlattı. Münih Teknik Üniversitesi'nde Nörobilim alanında doktorasını yapan Alp Altunkaya, programı, “Özellikle okuduğum bölüm açısından endüstrinin çalışması, bir şirketin yönetilmesi gibi bilgileri bu zamana dek öğrenmemiş biri olarak benim için çok sıra dışı ve yepyeni bir deneyim oldu” sözleri ile tanımladı. Pandemi döneminde programda tüm süreçler Zoom üzerinden gerçekleşirken, bu durumun programa katılabilmek için kendisi adına avantaj olduğunu vurgulayan Altunkaya, şöyle devam etti:

Hedefleri net belirlemek gerek

“Bu süreç birkaç haftadan oluşan bir Workshop şeklinde değil, 1.5 yıla yayılan büyük bir programdı. Program içerisinde session'ların arasında 1.5-2 hafta süre konarak arkasından yine bambaşka

konular üzerine odaklanmamız bizim için bu konuları çok iyi bir şekilde öğrenmemizi sağladı. Fakat daha önemlisi, kendimize gelecek için ilham almamızı sağladı. Bugünün genç yeteneklerinin kullanabildikleri araç ve gereçler daha farklı olduğu için şirketlere çok daha farklı şekilde yeni bilgiler katma imkanına sahipler. Burada önemli olan tek bir nokta var; bu genç yeteneklerin doğru hedefe odaklanıyor olmaları gerekiyor. Program bana bir şirketin yoğun dönüşüm hedefine ilerlediğini ve tek bir cümle ile o şirketin bunu nasıl tanımladığını öğretti. Aynı şekilde biz bunu kendimize de yansıttık. Kendimde de şunu gördüm; ben bir şirkete girip uzun süre çalışacaksam öncesinde kendimi, kendi değerlerimi tanımlayan cümlemleri bulmam gerekiyor ki, hayatımın geri kalanına ilhamlı bir şekilde devam edebileyim. Haftalar boyu şirketin ana hedefini gösterip, aynı zamanda şirketin ana hedefini insanın kendi ana hedefi olarak benimsemesi de o kişinin en başarılı, sürdürülebilir şekilde şirkette kalmasını sağlayacak.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Her kuşağın önceliği apayrı

Tüm kuşaklarda iş yapış tarzı ve iş sürekliliğine bakış açısı değişiyor. Bu noktada departman yöneticileri ve İK ekiplerinin gerçek anlamda çevik bir bakış açısına sahip olması önem kazanıyor.

Bilişim Zirvesi '22'de Küçük Sahne, günün ikinci yarısında "CIO Turkey ile Dijital Süreçler Programı" buluşmasına evsahipliği yaptı. Açılışı yapan isim "Dünyayı Teknoloji Kurataracak!" başlıklı sunumuyla Yıldırım Holding İş Sistemleri Direktörü Murat Dericioğlu oldu. Konuşmasına "Acaba içinizde hiç dijital dönüşüm mottosunu veya Endüstri 4.0 tanımını, dijital kültürü tanımladığınız düşünün mü?" sorusuyla başlayan Murat Dericioğlu, şu yanıtı verdi: "Eğer bir kez bile aklınızdan 'acaba' diye geçirdiyse yalnız değilsiniz. Tamamen komplo teorilerine dayanarak günümüz işletmelerinin geri dönülemez bir yolda olduğunu düşünüyorsanız yalnız değilsiniz." Murat Dericioğlu'na göre, bu iki düşünce tarzı, tamamen içinde doğduğumuz kuşağın düşünce kalıplarından ileri geliyor. İnsanoğlunun bugüne dek etiketlediği 6 tane kuşak, her kuşağın kendine özgü travmaları var. Kuşakların bu travmalardan nasıl çıkmaya çalıştıklarını ele alacağına işaret eden Murat Dericioğlu, şu değerlendirmeyi yaptı:

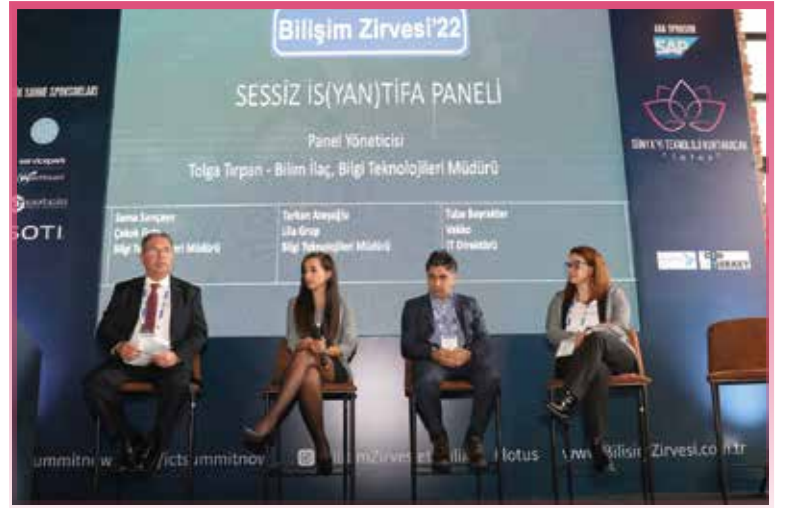
Dijital koçlarımız olacak

"Bunların arasında en eskisi; 'sessiz kuşak', yani 1945'ten önce doğanlar. Bu kuşağın iki temel travması dünya savaşlarıydı. Asıl tarihe geçen ise o rahavetin çocukları olan 'baby boomers' kuşağı. Bu kuşağın en büyük travması Soğuk Savaş, yani dünya savaşları gibi konsantre bir etki yerine on yıllara yayılmış bir sürekli travma. Nihayetinde travmalarından bugünün internet, bilgisayar, cep telefonunu bularak çıktılar. Yanına yaklaşılmayacak derece veri patlaması ile doğan X Kuşağı, ne çok sorunlu, ne de çok sağlıklı, ne çok gerici, ne de

çok muhafazakar. Y Kuşağı ise dijital yerli kuşakların ilki. Onların tanımlanması belki de kelime anlamıyla "eşsizlik". Her biri adeta eşsiz bir insan değil, eşsiz bir canlı türü. Aslında buna inandırılmış durumlar ve belki de benim de içerisinde bulunduğum X kuşağının sinsisi planı buydu. Z Kuşağı ise dijital bir gezegende yaşıyor. Z kuşağının travması, belki de çok canlılık. Çıkış yolu da belki dijitallik olacak. Tam da bu noktada Z kuşağına gelen yapay zeka, yaşamımızı değiştirebilir mi ya da ne zaman değiştirecek? Kişisel gelişim aktivitelerinin temelinde, birey için tetikleyici bir unsur oluşturabilme yatar. Yoksa kişisel gelişim kitabı, kendi başına bir şey ifade etmiyor. Kişinin kendi özünü ulaşabilmesi yönünde bir kod da yok. Yapay zeka ile belki ulaşım araçlarını, akıllı telefonlarına kurulan alarmları ve bu alarmları baz alarak uygulamalar geliştirmeyi bir kenara bırakacağız. İnsanların konuşmalarına, metriklerine, duygu durumlarına bakacağız. Bunun sonucunda da belki bireyin kendini geliştirebileceği dijital yazılımlar, koçlar hayatımıza girecek."

Yapay zeka ve fırsatlar

Murat Dericioğlu'na göre, dijital yaşam koçu bireyi hangi düzeyde bulduysa onu oradan itibaren geliştirmeye ayarlı olacak. "Şu anda da belirli uygulamalar var ve uygulama mağazalarına karşımıza düşmeye devam ediyor" diyen Murat Dericioğlu'na göre, böylece bireyler başkaları için yıkım olacak süreçlerden kendilerini kurtarabilecekler. Böylece kişilerin neyi yaparken mutlu olduğuna kanaat getireceği dijital dünyaya doğru gidiyoruz. "Böyle bir yaşam koçuyla yaşamını sürdüren Z kuşağı belki de 40-50 yaşında hali vakti yerinde

mutsuz bireyler olmak yerine mutlu bir ev kadını, mutlu bir mühendis olacak" örneğini veren Murat Dericioğlu, şu vurguyu yaptı: "Çünkü ne istediğini henüz genç yaşında benimsemiş ve ona göre hayatını geliştirmiş olacak." Yapay zeka işin içerisine girdiğinde sorulması gereken temel sorulardan bir tanesi de fırsatların gelişimi yönünde olacak. Toplumlar da yer alan istisnai bireyler de yapay zeka yazılımları tarafından çok erken yaşlarda tespit edilebilecek, hatta Murat Dericioğlu'nun tabiriyle, bu tür yeni buluşların bulunmasını insanlar da makinelerle bırakacak. Murat Dericioğlu, şu kritik soruyla sunumunu sonlandırdı: "Peki ama gelmekte olduğumuz bu aşamada acaba sizin çocuğunuza hangi rol düşecek?"

Herkes 'denge' istiyor

Etkinlik, "Sessiz İS(yan)tifa" başlıklı panelle tamamlandı. Bilim İlaç Bilgi Teknolojileri Müdürü Tolga Tırpan'ın yönettiği panelin katılımcıları ise Çekok Gıda Bilgi Teknolojileri Müdürü Sema Sarıçayır, Lila Grup Bilgi Teknolojileri Müdürü Tarkan Ateşoğlu ve Vakko IT Direktörü Tuba Bayraktar oldu. Kuşaklara göre davranmak değil, zamanın gerekliliklerine ve zamanın bize sağladığı imkanlara göre insanlara davranmak ya da çalışma modelleri geliştirmek gerektiğini belirterek panelin açılışını yapan Tolga Tırpan'a göre, sıfatlar, kullanımlar değişti. Dolayısıyla dilin de değişmesiyle birlikte farklılıklarıyla bu yaşam tarzını hayatımıza yerleştirmemiz gerekiyor. "Biz kendimizi sokakta cebimizde nakit para varken rahat ederdik. Şimdi gençlerimiz

kendilerine şarjları dolu olduğu zaman garantide hissediyorlar" tespitini yapan Tolga Tırpan'ın belirttiği gibi, artık herkes hayatı kurtaran şeyin farklı bir noktaya geldiğini görüyor. Panelin konusu da olan, son zamanlarda Z Kuşağı'nın TikTok üzerinden başlattığı bir dalga olarak "Sessiz İstifa" kavramı; çalışma hayatı ve iş hayatı arasındaki bir denge oluşturma istencinden ileri geliyor. "Bu kavram, önceliğin çalışma hayatı değil, sosyal-özel hayat olduğunu söylüyor. Biz de yöneticiler olarak bu arkadaşların sessiz istifasını, iş yapış şekillerindeki davranışlarını gözlemleyerek, sessizliklerini dinleyerek çıkarımlar yapmaya çalışıyoruz" bilgisini veren Tolga Tırpan'a göre bu süreçte herkese iş düşüyor. Buna yönelik yöntem, çalışma şekli de geliştirilmiş durumda. Çekok Gıda Bilgi Teknolojileri Müdürü Sema Sarıçayır, sessiz istifa yapısını şöyle tanımladı:

Z kuşağı ve bahtsızlar

"Sessiz istifa; temelde çok fazla çalışmaya tepki olarak doğuyor. İnsanlar çok fazla çalışıp az maaş, çok fazla çalışıp az takdir, az terfi gibi sebeplerden dolayı kendilerini sessiz istifa sürecinde buluyorlar. 2009 yılında filizlenen bu akım, günümüze dek geldi ve daha da artacağını düşünüyorum. Pandemi kendimizle biraz fazla baş başa kalmamızı takiben daha fazla gündeme geldiğini gördük. Bu dönemde zamanın değerini anlayıp yaşamı sorgulamaya başladık. Bu dönemde psikolojik destek almak isteyen insan sayısı çok arttı. Hepsinin ortak arayışı 'ben ne yapıyorum, neden bu kadar fazla çalışıyorum?' olmuş.

BİLİŞİM ZİRVESİ

Bu sürece giren insanları iki grupta incelemeliyiz. İlk grup; Z kuşağı. Z kuşağı özellikleri gereği çok özgür, çok çalışkan bir kuşak. Bu kişiler her şeye çok çabuk ulaştıkları için çok çabuk sıkılan ve her şeyi çok çabuk tüketen bir nesil. İkinci grupta yer alan bahtsız kuşaklar olarak biz ise mutsuzluk ve huzursuzluktan dolayı zorunlu olarak bu duruma geçiyoruz. Çözemediğimiz çeşitli durumlar bizi mutsuz çalışma ortamına itiyor. Birinci grup; hem kendi tercih ediyor, hem de parayı amaç değil, araç olarak görüyor. Artık Z kuşağı haricindeki kuşaklar da Z kuşağına benzer özellikler göstermeye başlıyor. İş dışında kendine vakit ayırmak, özel hayat-ış hayat dengesini sağlamak istiyor. İkinci grupta vazgeçiş ve stratejik olarak geriye çekilen şekilde bir ayırım daha var. 2022 yılında Türkiye’de yapılan araştırmalarda her 100 kişiden 15’i sessiz istifa kavramını ilk kez duyduklarını söylüyorlar. 15’i bildiklerini; ama böyle bir şey yapmayacaklarını söylüyorlar. 24’ü zaten bu süreçte olduğunu, bunları yaşadığını söyleyerek yakınıyor. Kalan 46 kişi ise bu kavramdan haberdarlar ve çok yatkın olduklarını iletmışler. Yani Türkiye’de her 100 kişiden 70 kişi sessiz istifa sürecine girmiş ya da girmek üzere. Bu yüksek oranları göz ardı etmememiz lazım. Sessiz istifa kavramı, kendisine yeni üyeler katarak büyümeye devam ediyor. Umarım biz de bunun daha fazla engellenmesini önlemek için buradaki insanlarda kavramın farkındalığını yaratarak, ilgili mercilerin dikkatini çekmiş oluruz.”

Z kuşağının çerçeveleri çok net
Vakko IT Direktörü Tuba Bayraktar, sessiz istifanın her kuşakta etkilerinin görülebildiğini belirterek sözlerine başladı. Z kuşağı diğer kuşaklara kıyasla çok az sayıda iş hayatında; ancak Tuba Bayraktar’ın belirttiği gibi, onların davranış şekilleri, iş arkadaşlarını da etkiliyor. “Kovulmayacak kadar çalışmak şeklinde bir mottoları var” saptamasını paylaşan Bayraktar, şöyle devam etti:

“Bir iş arkadaşımızın yardımı ihtiyacı olduğunda ona yardımcı

da olduk, bir proje arkadaşımızın başarısı için ona katkı sunduk. Ancak bu davranış modelleri bu mottoyu benimsemiş kişilerde olmuyor. Onlar çerçeveleri çok net, tanımlanmış iş tanımları üzerinden hareket etmek istiyorlar. Biraz kendilerini korumaya çalışıyorlar. Bu süreç pandemi ile daha görünür hale geldi. Sınırlarımızı çizmediğimiz müddette her etkiye maruz kalıyoruz. Bu, aslında son derece normal bir insan davranışı. Sadece sistem bunu yıprattığı için bu insanlar bu davranış modellerine geçiş yapıyorlar. Artık çok daha hibrit çalışıyoruz, birbirimizi çok daha az görüyoruz, bir kişinin duygu durumu ile ilgili farkındalık seviyemiz oldukça düşük. Ben bu noktada home-office çalışma ortamlarının tamamen benimsenmemesi gerektiğini düşünüyorum. Kişinin belirli periyotlarla da olsa fiziksel temasının olacağı bir iş ortamını yaratmamız lazım. Deneyimlerime dayanarak söylüyorum ki, kişi bunu paylaşmıyorsa kaybedilmiş bir iş gücü olabiliyor, başka bir yere gidiyor. Herkesin organizasyonda bir niteliği var. İş arkadaşlarını görmek için işe gelen çok fazla sayıda insan var. IT profesyonelleri olarak bu konuda özellikle İK ile iş birliği içerisinde olmamız gerekiyor. Çünkü onların bu durumu fark etmeleri ile ilgili kullanabilecekleri farklı teknikler söz konusu. Bu noktada bire bir

temasın kişinin gelecek hayalini ve beklentilerini yakalamak önemli. Kişilerin organizasyona sundukları ile ilgili geri bildirim almaya ihtiyaçları var. Sözün özü; öncelikle birincil çalışma arkadaşlarımıza, sonrasında birlikte projelerde çalıştığımız arkadaşlarımızla ilişkilerimizi daha iyi tutup aldığımız geri bildirimler doğrultusunda İK ile eğitim, aksiyon modellerini planladığımız bir noktaya gidebiliriz.”

İK ile işbirliği önem kazandı

Lila Grup Bilgi Teknolojileri Müdürü Tarkan Ateşoğlu’na göre, buna sessiz istifa diyoruz; ama kendi içimizde hepimiz belirli kötü dönemlerden geçiyoruz, duygu dalgalanmaları yaşıyoruz. Mesele ise şirketlerin kendilerine buradan nasıl bir çıkar yol buldukları olacak. “Pandemiden sonra yöneticilerle İK’lar arasında bir diyalog olmaya başladı. Çünkü bir yöneticinin çalışma arkadaşıyla iş birliği içerisinde olması bir güven ilişkisini gerektiriyor” diyen Ateşoğlu, şu bilgileri paylaştı:

“Bu güvenin üç katmanı var: Birincisi; onunla iletişim halinde olduğunu karşındakine hissettirmesi. İkincisi; tutarlı olması, verdiği sözleri, planları ortaya koyması. Üçüncüsü de yetkinliğiniz. Ona nasıl ışık tuttuğunuz, onu nereye getirdiğiniz. İnsanlar da bunu fark etti. Büyük istifanın ardından

sessiz istifa diyoruz. Sonra onlara ‘insan kaynakları’ demek yerine ‘değer’ diyoruz. Aslına bakılırsa dijital dönüşümü yönetenler olarak hepimiz temsilcileriz. Biz yapay zeka, algoritmalarından bahsediyoruz; ama Türkiye’nin bugün dijital olgunluk değeri sanıyorum 2.5-3 arasında. İnsanlarımız değer, anlam katabilecek ne kadar zaman bulabiliyorlar? Biz şu an büyük organizasyonlarda, yapılarda yöntem olarak “agile”den bahsediyoruz. Ancak organizasyon otonom olmadığı, çevik hale gelmediği sürece o değeri yaratmak da kolay değil. Onları işin içerisine katmak ve organizasyonların da buna katkı vermesi lazım. Biz dijital dönüşümün içerisinde olanlar olarak çeşitlilik konusunda problem yaşamıyoruz; ama onlar ile birlikte çalışmamız gerekiyor. Onlarla işbirliği içerisinde olmadığınız hangi projeyi başarabiliriz? Dolayısıyla önemli olan organizasyonel dönüşümü biraz daha çevik, insanların biraz daha deneyimlerinden öte potansiyellerini anlayabileceğimiz noktaya, yetkinliklerini bilebileceğimiz noktaya getirmesi lazım.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

Kurumsal farkındalık, dijitalleşmenin temelini oluşturuyor

Dijital dönüşüm bir gereklilik, ama bu konuda planlı adımları atabilmek hem kurumsal fayda hem de rekabet avantajı demek.

Bilişim Zirvesi '23'te günün ikinci yarısı "BiTekDer ile Dijitalleşme Programı"na ev sahipliği yaptı. Küçük Sahne bölümünde izleyicileri ve katılımcıları buluşturan programda açılışı DenizBank İş Sürekliliği Grup Müdürü Özgüven Saymaz yaptı. "Organizasyonel Dayanıklılık ve Dijitalleşme" başlıklı sunumuyla Özgüven Saymaz, dijitalleşmenin organizasyonel açıdan stratejik bir yetkinlik olduğu önermesinden yola çıktı. Organizasyonel açıdan gelecekte var olmayı; değişen ve dönüşen dünya düzeninin yeni koşullarında üretebiliyor olmak olarak tanımlıyoruz. Kâr amacı gütmek ya da gütmemek fark etmesizin gelecekte var olabilmek adına üretmek gerekiyor.

Dijitalleşmede ürünler, süreçler ve sistemleri bir arada düşünmek de önemli. Böyle düşündükten sonra sürdürülebilirlik, dayanıklılık, gelecekte var olmak konseptlerinin biraz daha anlam kazanmaya başladığına dikkat çeken Özgüven Saymaz'a göre, organizasyonel dayanıklılığın temelinde üç adım var: Bunlardan bir tanesi; dirençli olmak. Fakat Saymaz'ın belirttiği gibi, bu dirençlilik çok fazla olması durumunda kırılmalara sebebiyet verebiliyor. Bu sefer de ikinci kavram; yani esnek olmak devreye giriyor. "Organizasyonlarımız değişikliklere karşı dirençli olacak; ama aynı zamanda esnek kalabilecek" diyen Özgüven Saymaz'a göre

üçüncü temel adım ise uyum sağlamak. Bu da öngörülebilir ve öngörülemeyen olaylar karşısında uyum sağlamayı içeriyor. "Uyum sağlamak kapsamında bizim için iki şey çok önemli: Organizasyonun kendini değiştirerek uyum sağlaması, etrafındaki unsurları değiştirerek uyum sağlaması" bilgisini veren Özgüven Saymaz, dijitalleşme, dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik konularına nereden başlamak gerektiğini şöyle anlattı:

Üretimin temeli artık teknoloji
"Öncelikli olarak organizasyonun kendisini tanıması, içinde, dışında nelerin olduğuna bakması gerekiyor. Organizasyonu tanıma kapsamında ne üretildiği, bu üretim kapsamında hangi rollerin olduğu, bu rollerdeki çalışan insanların yetkinliklerinin neler olduğu, potansiyelde ve mevcuttaki müşterilerin durumu, tedarikçilerin konumu gibi konular yer alıyor. Sürdürülebilir kapsamındaki en önemli şeylerden bir tanesi geleceğin öngörüsünde bulunabilmek, şimdiden harekete geçebilmek. Yapmakta olduğunuz ve ileride yapacağınız sözleşmelere yönelik uyumunuz bir diğer göz önünde bulundurulması gereken unsur. Devasa, süper binalar yaptık; fakat pandemi sonrasında bu binalarda bulunamıyoruz. İnsanları evlere gönderdik, yeni ofis ortamları ortaya çıktı. Gelecekte var olmak istiyorsak, ofis ortamlarında da bir şeyler yapmalıyız. Verinin fiziksel ya da dijital ortamlarda işleme

durumunun bilinmesi gerekiyor. Finansal durumumuz en önemli konulardan bir tanesi. Teknoloji yoğun bir üretim her geçen gün artmakta. Artık teknolojinin olmadığı bir üretimi düşünmek zor."

Dijitalleşme insanlarla desteklenmeli

Nelerin dijitalleşebileceği sorusuna yanıtla talebin dijitalleşmesi, ürünün dijitalleşmesi, üretimde dijitalleşme, tedarikin dijitalleşmesi, sunumda dijitalleşme olarak sıralanıyor. Dolayısıyla Saymaz'ın da belirttiği gibi, bu alanlarda dijitalleşmeyi düşünmemiz gerekiyor. Nasıl bir yol haritası izlenmesi gerektiği noktasında ise Saymaz, şu bilgileri verdi:

"Öncelikli olarak amaç ve hedeflerimizi belirlememiz gerekiyor. Amaç ile hedef farklıdır. Amaç; istenen şey, hedef; onun sayısallaşmış halidir. Sürdürülebilir dijital dönüşüm yapmak istiyorsak hedeflere bakıyor olmamız, neyi, ne zaman gerçekleştireceğimizi belirlememiz gerekiyor. Bunu yaparken de STEEP kavramına dikkat etmemiz önemli. Amaçlarımızı ortaya koyarken Sosyolojik, Teknolojik, Ekonomik, Ekolojik ve Politik değişiklikleri göz önünde bulundurmalıyız. Değişikler ile birlikte ya da sonucu ortaya çıkan belirsizlikleri mutlaka amaç ve hedeflerimize koymamız lazım. Bunun ardından, yakın ve uzak çevrenin analiz edilmesi, tanınması,

ardından kurumun tanınması, akabinde dijitalleşecek alanların belirlenmesi gerekiyor. Bu noktada belirlenmesi gereken en büyük unsur, başarı kriterinin ne olacağı. Tüm süreçlerin dijitalleşmesi mi, yoksa belirli oranda dijitalleşme mi? Tüm bunları düşündükten sonra bir eylem planının oluşturulması, bu planının uygulanması ve uygulandıktan sonra izlenmesi, ölçülmesi gerekiyor. Sonrasında amaçların ve hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğine, planların uygulanıp uygulanmadığına bakılmalı. Günün sonunda amaçlarımızı ve hedeflerimizi gerçekleştirmiş olabiliriz; ama işimize yaramamış, koşullar değişmiş olabilir. Bu değişen koşulları da eylem planımız çerçevesinde göz önünde bulundurmanız gerekiyor. Tüm bunları yaparken bilişim teknolojileri kapsamında; internet, bulut, IoT, blockchain, büyük ve küçük veri analizleri, otomasyon, AI, donanım ve yazılımdaki gelişmeleri yakından takip etmemiz, bir adım değil, 3-5 adım ötesini düşünmemiz gerekiyor. Sadece teknolojinin ya da süreçlerin dijitalleşmesi yetmiyor. Bunun mutlaka insanlarla destekleniyor olması lazım. Bu üçünü mutlaka dengeli, uyumlu bir şekilde düşünmeniz şart. Mottomuz; geçmiş düşün, geleceği anla, şu anda harekete geç."

Üç temel fayda sağlıyoruz

Özgüven Saymaz, sunumunun ardından "Sürdürülebilir Dijitalleşme" başlıklı paneli

BİLİŞİM ZİRVESİ

⇒ yönetti. Panelin katılımcıları Eren Holding Kağıt Grubu Bilgi Teknolojileri Direktörü Baran Korukluoğlu, Dijitohum Kurucusu Engin Işık, TEV CIO'su Mustafa Meral ve Adeo Siber Güvenlik Hizmetleri Genel Müdürü Selçuk Ekin oldu. 15 yıllık Gebze Organize Sanayi Bölgesi (GOSB) Teknoloji Müdürü görevinin ardından 5 yıl önce kendi girişimi Dijitohum'u kurduğunu belirten Engin Işık, şöyle devam etti:

“Teknolojik altyapılar inşa edip dijital projeler yapmanız lazım. Bir OSB'ye verdiğimiz danışmanlık hizmeti kapsamında öncelikli olarak OSB'ye gidip, bize yönelik istekleri olan veri merkezi kurulumundan önce altyapıya ihtiyaçları olduğunu söylüyoruz. Yol haritaları kapsamında onlara insan kaynaklarının olup olmadığını soruyoruz. OSB'lere, içerideki firmaların teker teker yazılım, donanım ve insan kaynağı yatırımı yapmasındansa onların bu yatırımları yapıp içerideki firmalara sağlamalarını söylüyoruz. Elektrik, su, doğalgaz gibi aylık haberleşme, veri merkezi ve güvenlik faturaları kesmelerini söylüyoruz. En temelde sürdürülebilir ve dijitalleşme ayağında sağladığımız üç fayda var: İş gücünün optimum kullanımı, münferit yatırımların engellenmesi, bir arada kullanma gücü. Bizim için en önemli değer; insan kaynağı. İnsan kaynağını yetiştirmek git gide zorlaşıyor. Türk insanının genelinde şu durum var ki, biz yolu çiziyoruz; ancak yönetimin istekleri ve o isteklerin kuruma uygunluğu konusunda sıkıntılar yaşıyoruz. Bizde maalesef hep kopyala-yapıştır projeler var. Biz ilk kurduğumuz projeden sonra orada işi yalınlaştırıyoruz. Daha kısa yapmaya çalışıyoruz. İnsan kaynağı ve döviz kuru düşünüldüğünde, Türkiye'de yatırım maliyetlerinin geri dönüşü anlamında çok zor zamanlar yaşıyoruz. Ancak bu noktada ROI'nin yatırım maliyetlerinde tek faktör olmadığını kurumlara iyi anlatılması gerekiyor. Yatırımları yapıyorsak da o yatırımların gerekliliğini iyi ölçümlemek ve vurgulamak gerektiğine inanıyorum.”

Hem insan hem gezegen için dijitalleşme

TEV, uzun yıllardır eğitime destek veren bir vakıf ve Mustafa Meral de hem bu yapı hem de öğrencilere sağladığı dev faydaları anlatarak sözlerine başladı. Mustafa Meral'e göre, son zamanlarda artan rekabetler, teknolojinin gelişimi, karmaşıklaşan yasal etkenler ve süreçler, teknolojinin ve dijitalleşmenin öneminin daha da arttığı noktaları ortaya çıkarmaya başladı. Verimli olmak önem kazanırken, bunun için planlı çalışmak, bunu yapabilmek için de sistemi kontrol edip ölçümleyebilmek gerekiyor. Bu da Meral'in belirttiği gibi, içerideki süreçleri iyi biliyor olmayı gerektiriyor. “Verimliliği artırmak adına bunlar önemli. Dijitalleşme ayrıca birçok firma için de büyük avantajlar sağladı” diyen Meral, şöyle devam etti:

“12 bin öğrenciye burs veriyoruz, yaklaşık 10 bin tane devam eden öğrencimiz var. Biz birinci sınıftan öğrenciyi alıp dördüncü sınıftan mezun etmek istiyoruz. Sonrasında öğrencinin başarı durumunu kontrol etmemiz lazım.

Bu 10 bin öğrencinin her sene transkriptleri inceleniyor. 5 kişi, üç ay boyunca bunlara bakıyor. Başarısız derslere, dönem not ortalamaları, genel ortalamaları gibi noktaları inceliyor. Sonrasında not ortalamalarını belirli baremler üzerinden değerlendirerek başarısız ve başarılı olarak sınıflandırıyoruz. Tüm bu incelemeler yapıldıktan sonra öğrencilerinin bursunun devam edilip edilmeyeceğini tespiti yapılıyor. Bu noktada bir geliştirme yaptık. Artık öğrenci transkriptini bizim sistemimize yüklüyor. Uygulama öğrencinin transkriptini aldıktan 1.5 dakika sonra işliyor, öğrencinin başarılı olup olmadığını çıktısını veriyor. 5 kişi üç ay, tek tık 1.5 dakika gibi bir durum vardı. Bunun yanında bu öğrenciler, transkriptlerinin çıktısını alarak bize gönderiyorlardı. 50 bin sayfa kargo olarak geliyordu. Ortalama büyüklükte bir ağaç kesildiği zaman 50 bin sayfa A4 kağıdı oluşuyormuş. Her şeyi bir kenara koysanız, senede 1 ağaç

kesilmesini engellemiş olduk. Bu doğrultuda bence dijitalleşmenin sadece insana değil, gezegene de faydasını göz önünde bulundurmanız gerekiyor. Çalışanlarımızı da daha katma değerli işlere yönlendirdik. Bu doğrultuda dijitalleşmeyi en azından bize uygun alanlarda benimsediğimizi düşünüyorum.”

Global bir yapıda sürdürülebilirlik

Eren Holding Kağıt Grubu Bilgi Teknolojileri Direktörü Baran Korukluoğlu, kariyer sürecindeki şansını işin hem Ar-Ge hem de sonrasında çalışabilmek olarak gösterdi ve ekledi: “Bir tarafta hizmet verebilmek, bir tarafta da alınan o hizmetin arka planında neler olduğunu görebilmek işin yönetimi açısından güzel bir nokta.” Korukluoğlu'na göre, dijitalleşme sürecine girmek istediğinizde öncelikli olarak organizasyonunuzu buna hazırlamanız gerekiyor. “Dijital dönüşüm sürecine girdiğinizde insanı, ekosistemi hazırlamanız, bunların ardında süreçlerin oturtulması önem arz ediyor” bilgisini veren Baran Korukluoğlu, şöyle devam etti:

“Uygulamaların dijitalleşmesi, üstüne AI öğrenmesi ve bununla birlikte artık otonom teknolojilere ilerleme, insan kaynağını çok iyi kullanma üretim sektörünü çok farklı bir yere taşıyor. Rekabetin büyük olduğu bir ortamda, globalleşen bir platformda sizin de global standartlara uygun, rekabet edebilecek, adınızdan söz ettirecek bir yapıya kavuşmanız, orada da sürdürülebilir bir halde büyüyebilmenize çok ciddi destek sağlıyor. İnsan kaynağı Türkiye'de çok büyük bir sorun. Bu doğrultuda Türkiye'de ve dünyada dijitalleşme, dijital dönüşüm ile birlikte insan kaynağının önemi de artacak. Türkiye'de potansiyel var. Genç nüfusumuzla çok övünüyoruz. Ama bir yandan da bunun işsizliği ile uğraşıyoruz. Global tarafta gelen talepler yüzünden mevcut kaynaklarımız yurtdışına iş yapar hale geldi. Ancak bu noktada esasında dışarıya akıl ihracatı yapma imkanına erişmiş durumdayız. Bu doğrultuda bu yönde insan eğitime

başlamamız, içerideki insan potansiyelimizi global dünyaya karşı kullanmamız lazım. İnsan kaynağının ardında ikinci sıraya koyabileceğim sıkıntı; uygulama ve çözümlerimizi sürekli destekleyecek ekosistem, danışmanlık hizmetlerinin de var olmasının gerekliliği.”

Dönüşüm, siber güvenliksiz olmaz

Pandemi döneminde dijitalleşme ne kadar hızlandıysa siber güvenlik ile ilgili ataklar da bir o kadar arttı. Bu vurguyu yaparak sözlerine başlayan Adeo Siber Güvenlik Hizmetleri Genel Müdürü Selçuk Ekin, “Sektör bağımsız iş insanlarıyla konuşurken, dijital dönüşüm projesi yapmakta olduklarını ve bundan dolayı daha güvenli bir alana geçtiklerine ilişkin bir algıya sahip olduklarını gördük. Bu, tamamen yanlış” dedi. Selçuk Ekin'e göre, dijital süreçle kazandırdığımız her süreç ve veriyle daha büyük bir siber güvenlik atak ağını, saldırganlara daha fazla zafiyeti yaratıyoruz. Bu gerçek ışığında “Siber güvenlik yapmaksızın dijital dönüşüm gerçekleştirmek, sonu olmayan bir çaba gibi gözüktüyor” tespitini yapan Selçuk Ekin, şöyle devam etti:

“Gelecekte var olma çabası içerisinde itibar kaybı, belki en büyük kayıplardan bir tanesi. Bu doğrultuda dijital dönüşümsüz bir gelecek, siber güvenliksiz bir dijital dönüşüm de mümkün değil. Dijital dönüşümde önümüzde duran en büyük engelin kültür değişimi olduğunu düşünüyorum. Biz dijital dönüşümü gerçekleştirip kültürel dönüşümü sağlayamadığımız noktada doğru bir iş yapıp yapmadığımızı sorgulamamız gerekiyor. Çünkü kültürel dönüşümü gerçekleştirdiğiniz zaman dijital dönüşümün bir anlamı oluyor. Bankacılık sektörü, dijital bankacılığa geçti; ama dijital dünyaya doğan insanlar fintech gibi kocaman bir dünya yarattılar. Bankalar hala bunu yakalamaya çalışıyorlar. Dijitale dönüşmemize rağmen kültürel olarak dönüşemedik ve bambaşka bir sektör doğdu.”

BİLİŞİM ZİRVESİ

İK, mobilite, sosyal medya ve daha

Bilişim Zirvesi '23, günün ikinci yarısında Küçük Sahne'de kapsamlı bir programa ev sahipliği yaptı.

Knowledge Club DevOps Ekip Lideri Erdeniz Unvan'ın "Python ile API ve Uygulama Geliştirme Eğitimi" başlıklı demo uygulaması ile başlayan program, **Soti Satış Mühendisi Kutay Kelleci'nin** "Mobil Cihazlarınızı Nasıl Yönetiyorsunuz?" sunumuyla devam etti. Bir Kanada firması olan Soti'nin 25 senedir yazılım üreten, iş ortaklarına destek sağlayan, mobil cihazları yönetiminin başında olan küresel firmalardan biri olduğu bilgisini vererek konuşmasına başlayan Kutay Kelleci, Türkiye ofisi olarak birçok sektörde farklı iş ortakları olduğunu söyledi. Mobil cihaz yönetimini, dijital dönüşümün tam göbeğindeki bir konu olarak tanımlayan Kutay Kelleci, "Bizim doğma sebebimiz; mobil operasyonun kesintisiz bir şekilde çalışması, eğer cihazını çalışmasını engelleyen bir durum varsa sistem, saha ekibinin

o cihazın tekrar çalışmasını sağlaması" dedi. Bu noktada sorunların, arızaların toplandığı 3 ana başlıkları olduğunu belirten Kutay Kelleci, detayları şöyle anlattı: "Bunlardan ilki; destek sürelerinin çok uzun olması. Saha operasyonlarında bir kesinti olduğunda bunun çözümünün normalden daha uzun sürmesi. İkincisi; cihazlarla ilgili işlem kesintileri. Cihazlar çalışmadığında ya da devre dışında kaldığında bu sorunların çözümü kolay olmuyor. Üçüncü nokta ise tüm bu sorunların eş zamanlı olarak gerçekleşmesi. IT ekiplerinin mobil cihazlarda bir uzmanlığı olmamasından kaynaklı olarak sorunun çözümü kapsamında gerçekleştirilen telefon görüşmelerinin bir şekilde çok uzaması, sorunların temelinde yatıyor. Biz desteğin haricinde sürekli uygulama ve data gönderiyoruz. Konumuz sadece mobil uygulama

göndermek değil, bunun dışında cihazlara dosya da iletebiliyoruz. Uygulama geliştirme dijital dönüşümde bir diğer başlık. Günün sonunda bu tip uygulamaları geliştirme hem oldukça maliyetli, hem de oldukça uzun süreler alıyor. Uzun sürelerin ardındaki bir diğer sebep de sizin bu çözümü hem Android, hem de Apple geliştiricileri için sunmak durumunda olmanız. Bu da iki platform için eş zamanlı yatırım yapmanız ve zaman harcamanız anlamına geliyor. Bir diğer sorun; kayıp ve çalıntı cihazlar. Soti olarak cihazların kaybolması ya da çalınması durumunda bulunmasını sağlayabiliyoruz. Batarya bir diğer sorun. Özellikle terminallerde bataryaların değiştirilmesi hem maliyetli, hem de zaman alan operasyonlar. Bu noktada hangi batarya ne kadar tüketiyor, ne kadar ömrü kaldı gibi noktaların takip edilmesi gerekiyor. Soti olarak sadece Android, Apple mobil cihazların değil, barkod okuyan etiket yazan cihazların da tek merkezden yönetimini, data dağıtımının bir noktadan yapılmasını sağlıyoruz. Bizim için data, uygulama, mobil cihaz paylaşımları aynı şekilde gerçekleştirilebiliyor. GPS üzerinden koordinat takibi yapıyor ve cihazların haritada nerede olduklarını görebiliyor, bu görüntülere binaen bir

coğrafi alan işaretleyip ona göre aksiyon alabiliyoruz. Cihazın kaybolması ya da çalınması noktasında, belirli bir süre kapalı kalan cihaz varsa alarm üretebiliyoruz. Kaybolduğu takdirde cihazın lokasyonunu buluyor, cihaz kapalı haldeyken açılımını yapıyoruz ve cihaz birden ötmeye başlıyor. Cihazın ses temelli bulunmasını sağlıyoruz. Bataryaların sağlık durumlarını sürekli takip ediyoruz. Bunu tüm cihazlarda gerçekleştirebiliyoruz. Bunun dışında hem Android'te hem Apple'da aynı anda çalışabilecek bir container'ın içerisinde olabilecek lokal uygulama geliştirebiliyorsunuz. Bunu no-code ya da low-code ile birkaç saat içerisinde yapabilirsiniz. Bunun amacı; yönettiğimiz mobil terminallerin daha fazla para kazanması. Mobil cihazların yanında mobil terminaller de iş kalemimizden bir tanesi. Burada da çok büyük iş ortakları ile çalışıyoruz ve operasyonunuz kesilmeden sorununuzun çözümünü sağlayabiliyoruz."

Yurtdışı ofis de olacak Setsis Proje Satış Yöneticisi Yiğithan Koç, "Doğru Mobil Cihaz Seçimi ve Yönetimi" başlıklı sunumuna Setsis hakkında bilgiler vererek başladı. 2014'te kuruluşundan bugüne geldiğinde 11 markanın Türkiye distribütörlüğünü

BİLİŞİM ZİRVESİ

⇒ yaparak, yazılım, donanım ve teknik servis destekleri verdiklerini vurgulayan Yiğithan Koç, "İstanbul Merkez, İstanbul Teknopark ve Ankara olmak üzere üç noktada hizmet veriyoruz. Yakın zamanda da yurtdışında bir ofis açma planımız var" açıklamasını yaptı. Distribütörlüğünü yaptıkları markaları seçerken kalitelerine ve devamlılıklarına dikkat ettiklerini vurgulayan Yiğithan Koç, kurumsal yapıları ve hedefleri hakkında şunları söyledi:

"Dünyanın en büyük mobil firmalarından biri olan Point Mobile ile çalışıyoruz. İkinci firmamız; Sewoo. Barkod yazıcılar-okuyucular, POS PC'ler ve özellikle mobil printer tarafında kaliteli ürünler üretiyorlar. Diğer markalarımızdan Access-IS; Türkiye'de ve dünyada neredeyse tüm havaalanlarında kullanılan pasaport okuyucu markasıdır. Bu 11 marka içerisinde bunların yanı sıra Hanasis, Spenta, Point Tab, Custom, Aclas var. Setsis, ekibini büyüttükçe, depo ve mağaza entegrasyonları da geliştirmeye başladı. Depoya gelen ürünün rafa yüklenmesinden, ürünün mağazada etiketlenip müşteriye satışından ödemesinin gerçekleştirilmesine dek tüm işlemleri Setsis üzerinden gerçekleştirebiliyorsunuz. Pazarda gördüğünüz tüm markalara teknik servis veriyoruz. Cihaz onarımı, parça değişimi, uzaktan destek gibi hizmetleri doğrudan sağlıyoruz. Pandeminin de getirileri ile birlikte yüzde 400'e yakın büyüme yakaladık. Bu büyüme de yenilikleri getirdi ve biz yazılım tarafımıza ağırlık vererek Tielto firmamızı kurduk. Tielto bünyesinde havaalanı yer hizmetleri yazılımları, depo yazılımları, mağaza süreç yönetimi ve satış uygulamaları, saha satış uygulamaları, toptan satış uygulamaları, özel uygulamalar, RFID çözümleri üretiyoruz. Tielto çatısı altında üretilen en büyük yazılımlardan bir tanesi de Tielto MDM. Tielto MDM; sahada bulunan terminallerimizi, tabletlerimizi, mobil printerleri konfigüre ve kontrol eden bir

yazılım. Tielto'nun en büyük özelliklerinden bir tanesi mobil yazıcı entegrasyonu. Biz mobil tarafta çok referansa sahibiz ve burada çok fazla printer kullanımı var. Bu printer'ların da kontrol ve konfigüre edilmesi gerekiyor. Cihazlarımızın çevrimiçi olup olmadıklarını görüntüleyebiliyoruz. Cihazımızın IP bilgilerine erişip tüm sensör ayarlarını gerçekleştirebiliyoruz. Tüm cihazlarımıza aynı anda etiket basma formatını gönderebiliyoruz. Doğru olup olmadığının kontrollerini buradan sağlayabiliyoruz. Lokasyona gitmenize gerek kalmadan, cihaza yönelik yaptığımız bildirimlerle operasyonu hızlandırabiliyoruz. Cihazın o gün kaç etiket bastığı gibi bilgileri de gözlemleyip raporlayarak sarf malzeme bilgilerini de buradan çekebiliyoruz. Setsis, ürünlerin tedarikini sağlayan distribütör bir firma. Getirdiğimiz ürünler her zaman stokta mevcut. Bir ürün ihtiyacınız olduğunda hızla desteğinizi alabiliyorsunuz."

Hedef, 1 milyon genci eğitmek
Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü Proje Yönetim Daire Başkanı Akın Yetim, "1 Milyon İstihdam Projesi" başlıklı sunumuyla, bir istihdam platformu olarak tanımladığı proje hakkında detayları paylaştı. "Hedefimiz

2023 yılında 1 milyon gencimizi bu proje kapsamında eğitmek. Genel olarak internet sitemiz üzerinden ilerliyoruz" diyen Akın Yetim, internet sitesinde çalışan ve işverenlerin bulunduğu ekranlar olduğunu söyledi. Çalışanlar kendi kullanıcı bilgileri ve TCKN ile üye olduktan sonra kendileri için 6 alanda pozisyonlara yönlentiliyor. Örneğin; birisi yazılımcı ya da sistem uzmanı olmak istediğinde BDDK'tan çıkartılmış kılavuzları takip ediyor, bu kılavuzlardan alması gereken dersleri alarak uzmanlaşıyor. Bu noktada bazı kurumlarla çalışılıyor. Akın Yetim şöyle devam etti:

"Örneğin; Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), uzman olarak tabir ettiğimiz kişilerin Türkiye'de akredite olmasını ya da onların onaylanmasını sağlayan kurumumuz. Burada eğitim kataloğumuzun oluşturulmasını sağlarken akredite olarak kurumlara lisans veren MYK ile de akredite çalışıyor, standartlaştırma anlamında kurumlar olarak birbirimize yardımcı oluyoruz. Sistem üzerinden 33 pozisyonda eğitim alan kişilerin işe yerleştirilmesi adımları için yerli ve yabancı iki kurumun değerlendirmelerini baz alıyoruz. İşe alma aşamasında işverenlerimize bu noktada gerçekleştirdiğimiz değerlendirmemizi sunuyoruz.

İçerik anlamında; BTK Akademi ile birlikte çalışıyoruz. İçerik üretimini ve yönetimini tamamen onlar sağlıyor. Udemy, Coursera gibi kurumlarla da içeriğin zenginleştirilmesi adına görüşmelerimiz devam ediyor. İstihdam ayağında ise işverenlerin üye olabileceği 900'den fazla CV'nin yer aldığı ortamda kayıt olabilecekleri ekranlara sahibiz. Kayıt olmaları adına ekstra bir lisans ya da farklı bir şey istemiyoruz. Bu noktada bu kayıt işlemlerinin de eğitimlerin de ücretsiz olduğunu belirtirim."

40'tan fazla STK, 33 farklı pozisyon üzerinde çok fazla sayıda görüşmeler yaptıklarını belirten Akın Yetim, bu anlamda liseye yönelik K12 adını verdikleri bir alanları olduğunu, bunun biraz daha ebeveynlere yönelik olduğuna dikkat çekti. "912 binin üzerinde aday, 228'in üzerinde işverenimizin olduğu platformumuzda 215 eğitimimiz mevcut. Bu eğitimler normalde ücretli alabilecekleri, bizim ücretsiz olarak sunduğumuz eğitimler, bir kısmı ise kendi standartlarımıza göre belirlediğimiz sıfırdan oluşturulmuş eğitimler" bilgisini veren Akın Yetim, eklemeyi şöyle devam ettirdi: "Dolaylı olarak 270 bin kişinin bu sistem sayesinde işe başlayabildiğini söyleyebiliyoruz."

Geniş bir işbirliği ağı

Proje kapsamında 5 bakanlıkla önemli çalışmalar yapıldı. Akın Yetim'in verdiği bilgiye göre, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı teknik içerik kısmını yönetiyor. Teknoloji ve Sanayi Bakanlığı yine projenin içeriğinin zenginleştirilmesi adına işlev üstleniyor. Mesleki Yeterlilik Kurumu projede önemli bir yer alırken, Gençlik ve Spor Bakanlığı kısmında KYKK yurtları ile birlikte çalışıldı. Milli Eğitim Bakanlığı özellikle ölçme ve değerlendirme anlamında yararlanılan kaynaklardan oldu. "Bu projeyi BT alanında giden göçün yerine yetiştirilebilecek istihdamı sağlamak adına yapıyoruz. STK'larla yaptığımız çalışmalar, sanayi odaları ile işbirliklerimiz, üniversitelerle görüşmelerimiz, teknoloji firmalarına yönelik yaptığımız

BİLİŞİM ZİRVESİ

⇒ yatırımlar gibi sektörün tüm alanlarındaki kuruluşlarla çalışıyoruz” bilgisini veren Akın Yetkin, şu bilgileri paylaştı:

“Çeşitli firmalarla ortak bootcamp’ler düzenliyoruz. Şu anda Türkiye’nin 81 ilinde Milli Eğitim Bakanlığı’nın sınav merkezlerinde tamamen ücretsiz olarak yaptığımız ve sonucunda kendi öz değerlendirmemizi uygulamamızın içerisinde yaptığımız, başvuran kişiler arasından 1.000 kişiyi seçtiğimiz ve onların aldıkları eğitim sonucu değerlendirmesini yapabileceğimiz bir sınav öngörüyoruz. 228 işveren içerisinde çok büyük kurumlarımız, bankalarımız, telekom firmalarımız bulunuyor. Bu firmaların proje üzerinden işe alımları da devam ediyor. Geldiğimiz noktada önce adaylarımızı topladık. İşverenlerimizi sisteme dahil ettik. Sonra verilen eğitimlerin kalitesini anlayabilmek adına ölçme ve değerlendirmeler yaptık. Ölçme

ve değerlendirmelerden sonra içerik zenginleştirmeleri ve uzun vadede çeşitli ödüller, destekler, SGK primleri gibi çalışmalarımız da var. Temel olarak işçi ile işvereni bir arada buluşturduğumuz, ücretsiz eğitim alabilmelerini sağlayan bir platformuz.”

Etkin olmak için üç unsur

“LinkedIn İle Satış (Müşteri Yaratma) Teknikleri” başlıklı sunumla **LinkedIn Eğitmen ve Danışmanı Ahmet Mert Samur**, sosyal medya alışkanlıklarının bugününe ve bu yapıda LinkedIn’in konumuna değindi. Dünyanın en eski sosyal medyası olarak tanımladığı LinkedIn’in dünyada 850 milyon kullanıcısı, platforma kayıtlı 58 milyon şirket olduğunu söyleyen Ahmet Mert Samur, “Türkiye’de de bu platformda 11 milyon kullanıcıyı barındıran önemli bir potansiyel var. Kasım 2022’de LinkedIn’deki şirket kullanıcı sayısı 280 bine ulaştı” diyen Ahmet Mert Samur, şöyle devam etti: “LinkedIn’de etkin olmak

adına üç unsur bulunuyor. Bunlardan ilki; profesyonel bir profil. Profesyonel bir profiliniz olduğunda, potansiyel müşterinizi sizi ziyaret ettiğinde sizi tam anlamıyla hangi alanlarda güçlü olduğunuzu görür. İkinci kısım; profesyonelliği yansıtmaya. Bunu da işlerimizi konuşarak yansıtacağız. LinkedIn’de “newsletter” adında bir özellik var ve size bir tüyo olarak söylüyorum ki, bence newsletter özelliğini bir kez daha gözden geçirin. Üçüncü olarak da potansiyel müşterilerinizle bağlantı ağınızı genişletmeniz. LinkedIn’de her kullanıcının bir Social Selling Index’i (SSI) var. Bu endeks üzerinden herkes kendi profilinin skorunu görebilir. Dünyada ortalaması 70 üzeridir. LinkedIn SSI skorunuz 70’in altındaysa bunu geliştirmeniz gerekiyor. SSI skoru, algoritmanın milyonlarca şirket ve kullanıcı arasında karar verdiği, ayırım yarattığı unsurlardan bir tanesidir.

Endüstri sıralamanızda da 120 binin üzerinde olursanız satış yapma şansınızı artırabilirsiniz. Sales Navigator, bir çeşit CRM. Endüstride hedeflediğimiz departmanda, hedeflediğimiz büyüklükteki şirketlere yurtiçinde ve yurtdışında ulaşabileceğiniz, hem şirket, hem de kişi bazında listelebileceğiniz, kendinizin remarketing’ini yapabileceğiniz araçlardan bir tanesidir. Bu aracın kullanım felsefesinde dikkat etmeniz gereken en önemli konulardan bir tanesidir; satış içerikli cümle kurmamak. Son olarak LinkedIn’in temel felsefesini açıklamak istiyorum: LinkedIn’de başarılı olmak istiyorsanız avcı değil, çiftçi olun.”

Etkinlik,

Servicepark DevOps & Yazılım Geliştirme Ekip Yöneticisi Cenk Coşkun’un

“Yönetilebilir Sistemlerde Otomasyon ve Yapay Zeka” başlıklı sunumu ve demosuyla tamamlandı.

Bilişim Zirvesi'22

24 KASIM 2022 – PERŞEMBE
FİŞEKHANE, ZEYTİNBURNU – İSTANBUL

DÜNYA'YI TEKNOLOJİ KURTARACAK
"lotus"

Sponsor ve Destekleyenlerimize Teşekkürlerimizle...

ANA SPONSOR

PREMIUM SPONSORLAR

PANEL VE SUNUM SPONSORLARI

KÜÇÜK SAHNE SPONSORLARI

TANITIM SPONSORLARI

DESTEKLEYEN STK VE İŞ ORTAKLARI

MEDYA SPONSORLARI

HİZMET SPONSORLARI

Bilişim Zirvesi'22

www.BilisimZirvesi.com.tr

KATILIMCI SONUÇ ANALİZLERİ - İFOGRAFİK ANLATIM

KATILIMCI PROFİL ANALİZLERİ

Unique kayıtlı katılımcı

2198

Tema konferanslarına toplam giriş sayısı

2364

%61

Üst ve orta düzey yönetici oranı

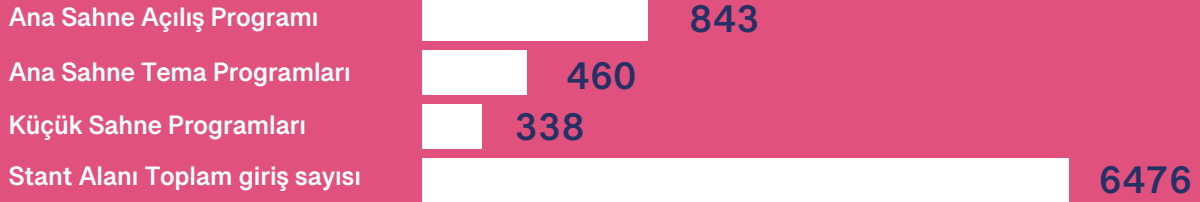
1 kişinin ortalama tema toplantılarına giriş oranı 2,4

Bilişim Zirvesi'22

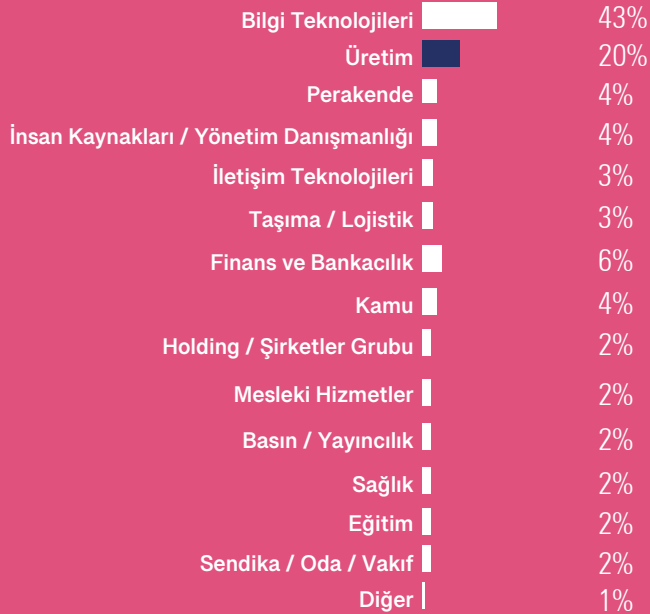
www.BilisimZirvesi.com.tr

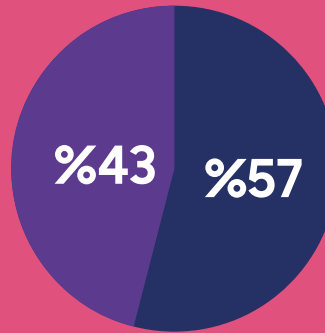
KATILIMCI TEMA TERCİHLERİ GİRİŞ SAYILARI

KATILIMCI SEKTÖR DAĞILIMLARI

BT ve BT DIŞI SEKTÖR KARIŞLAŞTIRMASI

BT Dışı Sektör Katılımı
BT Sektörü Katılımı

Bilişim Zirvesi'22

www.BilisimZirvesi.com.tr

KATILIMCI GÖREV KADEMESİ DAĞILIMLARI

Üst ve Orta Düzey Yönetici	61%
Uzman	19%
Çalışan	15%
Sorumlu / Şef	5%

ÜRETİM SEKTÖRÜ KATILIMCISI GÖREV KADEMESİ DAĞILIMLARI

Üst ve Orta Düzey Yönetici	48%
Uzman	31%
Çalışan	13%
Sorumlu / Şef	8%

BT SEKTÖRÜ KATILIMCISI GÖREV KADEMESİ DAĞILIMLARI

Üst ve Orta Düzey Yönetici	73%
Uzman	12%
Çalışan	11%
Sorumlu / Şef	4%

KATILIMCI GÖREV TANIMI DAĞILIMLARI

22%	Genel Yönetim
20%	Bilişim Yönetimi
20%	Bilgi İşlem Çalışanları
10%	Satış
5%	Finans / Mali İşler
4%	Pazarlama / İletişim
3%	İş Geliştirme
3%	Müşteri İlişkileri
3%	Proje Yönetimi
2%	Danışmanlık
2%	Ürün / Hizmet Yöneticisi
1%	Mühendis
1%	İnsan Kaynakları
1%	Ar-ge
1%	Eğitim
1%	Basın
1%	Diğer

Bilişim Zirvesi'23

GELECEK PROGRAM / 23 KASIM 2023

23

'e n i g m a'